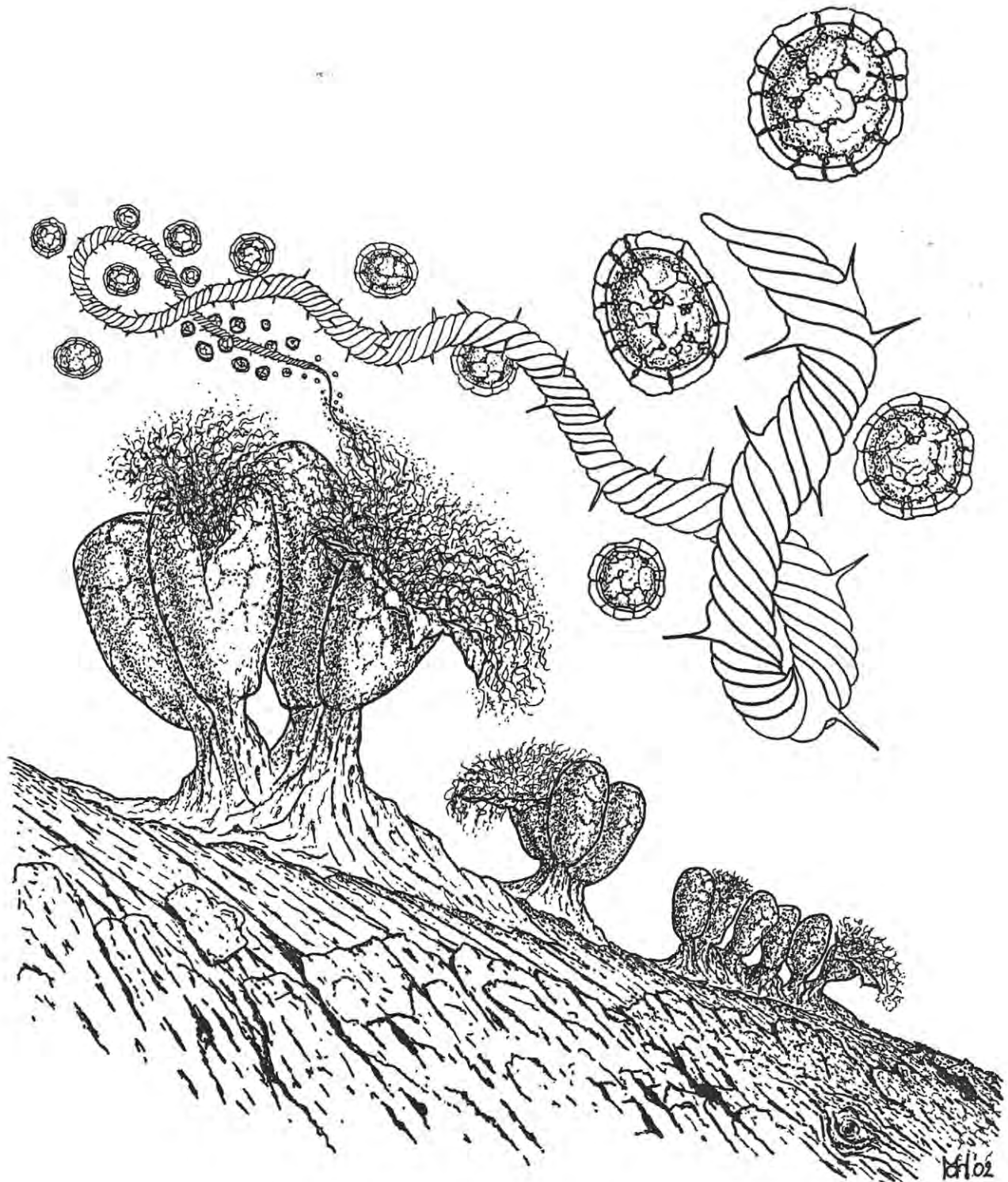

AMK Mededelingen

Mededelingen van de Koninklijke Antwerpse Mycologische Kring v.z.w.
15 december 2002

verschijnt driemaandelijks
2002.4

Inhoud AMK Mededelingen 2002.4

A. de Haan	
Editoriaal	
F. Dielen	
Dr. A.F.M. Reynders overleden	95
Nieuwjaarsreceptie	
Errata	96
H. De Meulder	
Onderzoek naar het voorkomen van paddestoelen op Russen (<i>Juncus</i>) deel 4	97
J. Lachapelle	
Macroscopische sleutel tot de meest voorkomende soorten van het genus <i>Inocybe</i> (Fr.) Fr.	103
H. De Meulder	
<i>Rectipilus fasciculatus</i> (Pers.) Agerer Een nieuwe Cyphella-achtige voor België	111
K. Van de Put	
Nieuwtjes uit de recente tijdschriften	113
Lidgeld 2003	115
A. Jacobs	
Archief Louis Imler	
P. Holemans	
Nieuwtjes uit de bibliotheek	116
Werkweek 2003	
Twaalfde Vlaamse Mycologendag	117
Educatieve avonden	
Nieuwjaarsbijeenkomst en Floradag Nederlandse Mycologische Vereniging	118
Zesde ontmoetingsdag ANKONA	
Twaalfde contactdag LIKONA	119
Ledenlijst	120
ANKONA jaarboek 2001	124

Redactie AMK Mededelingen

I. Antonissen, A. de Haan, A. De Kesel, H. De Meulder, F. Dielen, J. Gelderblom, J. Schavey, K. Van de Put, E. Vandeven, J. Volders, R. Walley
Eindredactie & vormgeving: H. Hendrickx, Dalweg 16, 2328 Meerle, tel.: 03/3158769
Verzending: H. De Meulder, Verenigde Natieslaan 131, 2660 Hoboken

Richtlijnen voor auteurs van artikels in AMK Mededelingen

Alle leden van de Koninklijke Antwerpse Mycologische Kring hebben het recht te publiceren in AMK Mededelingen. Artikels kunnen ingestuurd worden zowel in duidelijk handschrift als getikt. Teksten op diskette van 3.5" of verzonden per e-mail zijn ook van harte welkom.

Alle artikels moeten naar Harrie Hendrickx, Dalweg 16, 2328 Meerle e-mail: harrie.hendrickx@skynet.be gezonden worden, ten laatste zes weken voor het verschijnen.

Figuren in inkt mogen maximaal 16,6 cm x 23,4 cm groot zijn, inclusief maatstrepen en nummering van de tekeningen. Grotere tekeningen zullen verkleind of versneden worden. De figuren worden best voorzien van een maatstreek om de afmetingen aan te duiden. Vermeld steeds naam en adres van de auteur.

Omslagfiguur: *Trichia verrucosa* Berk., Veelkoppig draadwatje, door Myriam de Haan

ISSN 0771-9884

wettelijk depot: BD 36771

verantwoordelijke uitgever en eindredactie: H. Hendrickx, Dalweg 16, 2328 Meerle

AMK Mededelingen wordt gerealiseerd met steun van het Provinciebestuur van Antwerpen

Editoriaal

André de Haan

Echt schitterend kunnen wij het voorbije paddestoelenseizoen niet noemen. Een tegenvallende zomer en begin van de herfst werden echter wat goedge maakt door een vochtige en vorstvrije novembermaand.

Een absolute topper echter was de werkweek te Heer-sur-Meuse. Het duizelt sommigen onder ons nog door o.a. de talrijke, prachtige Gordijn-, Parasolzwammen en Russula's die we er te zien kregen. Daar ook, zoals gewoonlijk, de organisatie perfect was, het logies goed en de stemming optimaal doet het ons al uitkijken naar onze volgende werkweek (zie aankondiging blz. 117).

Ook onze tentoonstelling, in het Peerdsbos te Brasschaat, kunnen we meer dan geslaagd noemen. Hoewel minder dan andere jaren, lag er toch genoeg materiaal om een mooi beeld te geven van de paddestoelenwereld aan het talrijke en sterk geïnteresseerd publiek. Een hele klus zo een tentoonstelling, maar dit jaar, door de talrijke helpers, een heel stuk lichter.

Tijdens de Vlaamse Paddestoelenkijkdag op 6 oktober, werden 6 paddestoelenwandelingen door KAMK-leden begeleid. Deze gebeurden in hoofdzaak in samenwerking met Natuurpunt wat een geïnteresseerd publiek garandeerde.

Het traditionele 1 november-weekend aan de kust te Nieuwpoort, een activiteit in samenwerking met de Oostvlaamse Werkgroep voor Mycologie, leverde weer mooie vondsten op.

Met veel inzet volgden een 25-tal deelnemers, in twee groepen, de cursus microscopie. Tijdens 22 dinsdagavonden maakten zij zich de technieken eigen en leerden de belangrijkste kenmerken observeren.

Toch weer een druk seizoen waarbij steeds weer heel wat inspanningen, van meestal dezelfde mensen,

worden gevraagd en die deze inspanningen steeds weer met enthousiasme leveren.

Veel tijd om te rusten wordt er niet gegeven:

Dinsdag 7 januari starten wij het nieuwe jaar met onze Nieuwjaarsreceptie. Een mooie gelegenheid om eens terug blikken op het voorbije seizoen, verwachtingen te uiten voor het komende en bij een drankje oude en nieuwe ervaringen uit te wisselen (zie ook aankondiging blz. 96).

Zaterdag 8 februari nemen wij deel aan de jaarlijkse ANKONA-ontmoetingsdag. Onze Kring zal er vertegenwoordigd zijn met een infostand en Jos Volders verteld er wat Gordijnzwammen zijn (zie ook aankondiging blz. 119).

Op 22 maart houdt de Vlaamse Mycologen Vereniging de 12de Vlaamse-Mycologen-Dag die dit jaar doorgaat in de Nationale Plantentuin te Meise (zie ook aankondiging blz. 117).

KAMK heeft steeds actief deelgenomen aan alle door de VMV georganiseerde activiteiten. Het is mijn persoonlijke mening dat de toekomst van onze hobby en van de mycologie in Vlaanderen slechts kan veilig gesteld worden en kan groeien indien er een goed gestructureerde VMV wordt uitgebouwd. Een VMV waar alle paddestoelenliefhebbers lid van zijn en die zo een evenwaardige gesprekspartner vormt met overheden en andere natuurverenigingen.

Onze jaarlijkse statutaire Algemene Vergadering van werkende leden gaat door op 25 maart. Begin volgend jaar zullen hiervoor de uitnodigingen verstuurd worden.

Het KAMK-bestuur wenst alle leden gezellige feestdagen en een gelukkig, gezond en vredevol 2003, vol van samen beleefde mycologische fascinaties.

Dr. A.F.M. Reynders overleden

Met ontsteltenis, maar ook met een zekere verbazing dat wij het niet vroeger vernamen, lazen wij in het tijdschrift Coolia (KNMV) het overlijden, op 8 juli, van onze goede vriend Dr. Reynders, op 102-jarige leeftijd. Dr. Reynders heeft met zijn Vlaamse mycologische collega's steeds goede contacten gehad. Vooral zijn vriend en tijdgenoot Louis Imler was hij zeer genegen. Meermaals verbleef hij bij hem thuis, waar ze langdurig van gedachten wisselden. Vele jaren was hij ook lid van de Antwerpse

Mycologische Kring en vergezelde hij ons op excursies tijdens zijn bezoeken.

Wij herinneren hem als een minzaam man, welbespraakt, zijn dialogen dikwijls doorspekt met guitige en ironische zinswendingen. Wij bewonderden zijn mycologisch inzicht en brede kennis. Menigmaal hebben wij hem kunnen aanhoren. Het ging dan vooral over de studie van de ontwikkeling van de paddestoelen, een materie waaraan hij de voorkeur gaf, zonder dat daarbij zijn

belangstelling voor de taxonomie verminderde. Zijn typische houding en bijzondere verteltrant is ons steeds bijgebleven.

Bijzonder de mycologische flora van de kleibossen in Nederland lag hem nauw aan het hart. Vele belangrijke mycologische artikels verschenen van zijn hand, maar met zijn meesterwerk over de ontwikkeling van de vruchtlichamen van paddestoelen, in 1963, verwierf hij wereldfaam en schaarde hij zich onder de grootste mycologen van zijn tijd.

Ook denken wij terug aan de contacten die wij met hem hadden tijdens de vele internationale congressen, die hij tot op zeer hoge leeftijd bleef bijwonen. Het schrikte hem zelfs niet af om er, op die leeftijd, met de eigen wagen naar toe te rijden. De vlotte uitspraak van de Franse taal, die hij zeer goed beheerste maar die wat minder goed lag op de Nederlandse tong, verbeterde aanzienlijk na het

nuttigen van een glaasje calvados.

Spijtig namen de contacten met Vlaanderen en de AMK af, enerzijds door het overlijden van zijn vriend Louis Imler, zijn ouderdom, maar ook door zijn interesse voor de andere takken van de mycologische wetenschap.

Onvoorstelbaar mooi en vlot te lezen was zijn handgeschreven, lange bedankbrief die hij ons toestuurde naar aanleiding van felicitaties voor zijn 100ste verjaardag.

Nederland en de ganse mycologische wereld verliezen, door het overlijden van Dr. Reynders, een van haar grootste zonen. Hij heeft zijn stempel gedrukt op het mycologisch gebeuren van zijn tijd.

Goede vriend vaarwel!

Frans Dielen

Nieuwjaarsreceptie 2003

Dinsdag 7 januari starten wij het nieuwe KAMK-jaar met onze nieuwjaarsreceptie. Bij een drankje en een hapje hebben wij gelegenheid even terug te blikken op het voorbije jaar en uit te kijken naar het komende seizoen. We illustreren dit met enkele mooie dia's, ook de uwe zijn welkom. Verder willen wij nieuwe leden de gelegenheid bieden, in een ontspannen sfeer, kennis te maken met de Bioruimte en de mogelijkheden die hier geboden worden. We vernoemen hier vooral onze uitgebreide bibliotheek en de kans om met de microscoop te leren werken.

Misschien zal het u aanzetten in de toekomst deel te nemen aan onze talrijke educatieve activiteiten.

Ook en niet in het minst, zijn onze oudere leden en zij die verhinderd zijn regelmatig voeling te houden met de Kring, uitgenodigd op deze dag. Het zal prettig zijn hen nogmaals te ontmoeten.

We rekenen op een talrijke opkomst, dinsdag 7 januari te 20 uur, in de bioruimte van het RUCA (parking 2).

Errata

In de sleutel van het artikel "Kleine donker gekleurde *Telamonia*'s in Nederland en Vlaanderen", AMK Mededelingen 2002.3: 71-79, zijn enkele kleine fouten geslopen.

- Bij de sporenmaten hoort μm in plaats van mm te staan.

- Stap 27 van de sleutel (*C. alnetorum*):

Sporen > 10 μm ; aanwezige velumbanden meestal.....

moet luiden

Sporen > 10 μm aanwezig; velumbanden meestal.....

Onderzoek naar het voorkomen van paddestoelen op Russen (*Juncus*) (deel 4)

Hubert De Meulder
Verenigde Natieslaan 131
B- 2660 Hoboken

Summary

De Meulder H. 2002. Research on the occurrence of fungi on rushes (*Juncus*) - part 4. A.M.K. Mededelingen 2002.4.97-102

A survey of fungi on dead culms of *Juncus effusus* and *J. inflexus* executed in 1999/2000 in the Antwerp area resulted in 38 species belonging to 27 genera.

In this 4th and last part of our study 9 species belonging to the following orders are briefly described and illustrated: Aphyllophorales (*Rogersella sambuci*, *Tomentella atramentaria*); Nidulariales (*Sphaerobolus stellatus*); Sphaeropsidales (*Dinemasporium graminum*, *Stagonospora innumerosa*, *S. junciseda*, *S. vitensis*); Moniliales (*Periconia digitata*, *Tetraploa aristata*).

An index to all taxa treated in the study is added.

Samenvatting

Een onderzoek naar het voorkomen van paddestoelen op dode stengels van Pitrus (*Juncus effusus*) en Zeegroene rus (*J. inflexus*) uitgevoerd in 1999/2000 in de Antwerpse regio, resulteerde in 38 soorten behorende tot 27 geslachten.

In dit 4de en laatste deel van onze studie worden 9 soorten behorende tot de volgende ordes kort beschreven en geïllustreerd: Aphyllophorales (*Rogersella sambuci* - Witte vlierschorszwam, *Tomentella atramentaria* - Biezenrouwkorstje); Nidulariales (*Sphaerobolus stellatus* - Kogelwerper), Sphaeropsidales (*Dinemasporium graminum*, *Stagonospora innumerosa*, *S. junciseda*, *S. vitensis*); Moniliales (*Periconia digitata*, *Tetraploa aristata*).

Tot slot geven we een index tot alle paddestoelen behandeld in onze studie.

BESCHRIJVING PER SOORT

30. ROGERSELLA SAMBUCI (Pers.) Libert & Navas
Syn.: *Lyomyces sambuci* (Pers.) P. Karst., *Hyphoderma s.* (Pers.) Jülich, *Hyphodontia s.* (Pers.) J. Erikss.

Witte vlierschorszwam (Plaat 1, figuur 1)

Vruchtlichamen: resupinaat, uitgespreid, vast aan het substraat gehecht, ca. 0,2 mm dik, glad tot iets wrattig, vers sneeuwwit, droog witgelig, substantie kalkachtig.

Sporen: 4-5,5 x 3,5-4 µm, elliptisch-ovaal, dunwandig, glad, hyalien; inhoud met 1 grote, soms 2 kleinere druppels.

Basidiën: 20-27 x 4-5,5 µm, subclavaat, met druppels, basale gesp, 4 sterigmen.

Hyfensysteem: monomitisch, hyfen 2-4 (-5,5) mm diameter, dunwandig, met gespen, rijkelijk vertakt.

Leptocystiden: 20-50 x 2-4 µm, cilindrisch, meestal met capitate kop van 3,5-4,5 µm dik, met gespen, veel voorkomend en buiten het hymenium stekend.

Onderzocht materiaal: op dode stengels van Pitrus (*Juncus effusus*) en Zeegroene rus (*J. inflexus*),

Schelle "Maaienhoek", I.F.B.L. C4.55.11, 27.9.'99, De Meulder, BR142699,12.

Opmerkingen: de gevonden soort lijkt enigszins op *Hyphodontia breviseta* (P.Karst) J.Erikss. (Naaldhouttandjeszwam) en *H. aspera* (Fr.) J. Erikss. (Ruwe tandjeszwam) maar deze hebben een duidelijk odontioïd tot papilleus hymenium en de kleur is niet zo sneeuwwit.

Het voorkomen van *Rogersella sambuci* op Juncaceae wordt in de literatuur nauwelijks of niet vermeld. Daardoor zond ik, ter bevestiging, een exsiccataat naar K. Hjortstam die mij meedeelde, dat hij deze soort al wel gevonden had op allerlei houtsoorten en Framboos (*Rubus idaeus*) maar dat het voorkomen ervan op Russen (Juncaceae), Cypergrassen (Cyperaceae) of Grassen (Poaceae) hem niet bekend was.

Op de standplaats in Schelle kwam de soort vrij algemeen voor en in Hoboken-Polder vond ik ze in september '98 op Grote lisdodde (*Typha latifolia*).

31. TOMENTELLA ATRAMENTARIA Rostrup

Syn.: *T. juncicola* Svrček

Biezenrouwkorstje (Plaat 1, figuur 2)

Vruchtlichamen: resupinaat, vliesachtig-wattig, paarsbruin, subiculum iets lichter van kleur, zonder hyfenbundels.

Sporen: 7,5-9,5 x 7-8 µm subglobuleus tot rond, soms niervormig, dikwandig, ruw, met weinig stekels, lichtbruin.

Basidiën: 40-45 x 8,5-9,5 µm, knotsvormig, 4 sterigmen, sterigmen ca. 7 µm lang.

Hyfen: 4-6 µm diameter, met gespen aan de septen, dunwandig, lichtbruin.

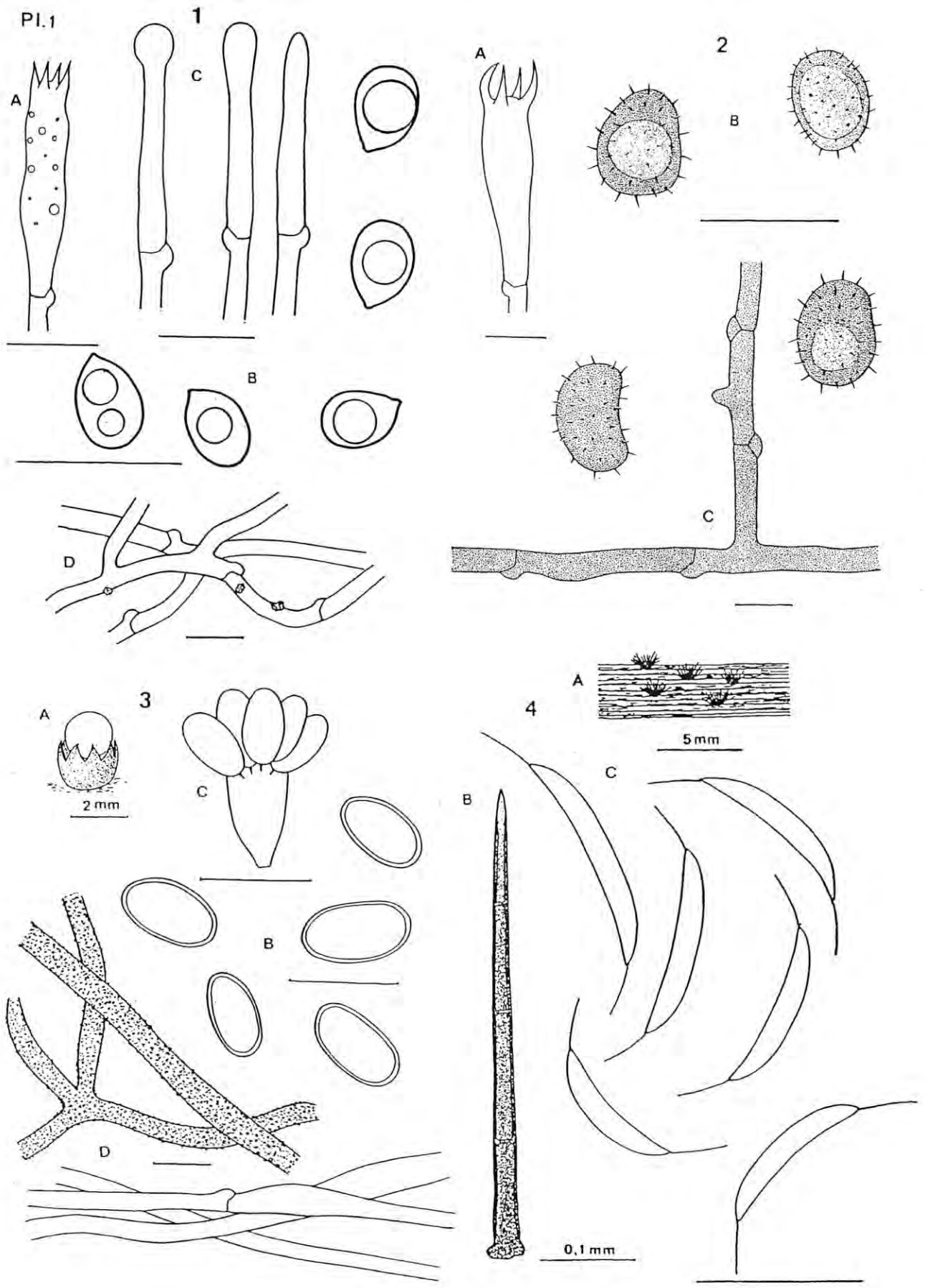
Onderzocht materiaal: op Pitrus (*Juncus effusus*), Schelle "Maaienhoek" I.F.B.L. C4.55.11, 10.7.'99, De Meulder, BR142600,10, e.a.

Opmerkingen: *Tomentella atramentaria* is te herkennen aan het ontbreken van hyfenbundels samen met de onregelmatige vorm van de sporen met weinig stekels en het voorkomen op Russen (*Juncus*).

32. SPHAEROBOLUS STELLATUS (Tode) Pers.

Kogelwerper (Plaat 1, figuur 3)

Vruchtlichamen: exoperidium 1,5-2 mm diameter, eerst bolvormig, later stervormig opengaand met 4-8 slijpen, witachtig tot licht okerkleurig, met 1

FDN

bruinachtig, gelatineus sporenkapsel (peridiool) dat wordt weggeschoten door het plots naar boven klappen van een dun vlies (endoperidium) dat als een witte doorschijnende bol achterblijft op de stervormige buitenrand; dicht gedrongen in groepjes bijeen.

Sporen: 8-10,5 x 4,5-5 μm elliptisch, iets dikwandig, glad, hyalien, massaal aanwezig in 1 peridiool.

Basidiën: 10-13 x 5-7,5 μm , knotsvormig-ovaal, 4-6-sporig.

Hyfen van exoperidium: 2-8 μm breed, cilindrisch tot gedeeltelijk opgeblazen, met korrelige inhoud, soms vertakt, met gespen.

Onderzocht materiaal: op dode stengels van Pitrus (*Juncus effusus*), tussen *Moliniabulten* (Pijpenstrootje), Brecht "Marbelven", I.F.B.L. B5.52.21, 28.11.'99, De Meulder.

Opmerkingen: deze "Kogelwerper" is een goed herkenbare soort, die door zijn kleine afmetingen veel over het hoofd wordt gezien. Zij wordt meestal aangetroffen op stukjes rottend hout, zaagsel, plantenafval en gedroogde mest.

33. *DINEMASPORIUM GRAMINUM* (Lib.) Lév.

Syn.: *D. strigosum* (Pers.: Fr.) Sacc. (Plaat 1, figuur 4)

Pycnidiën: tot 0,7 mm diameter, eerst gesloten en bolvormig, later bekervormig, zwart, met lange stijve haren.

Haren: tot 500 x 15 μm , puntig uitlopend of aan de top iets afgerond, donkerbruin, aan de top iets lichter van kleur, onderaan wortelend, dikwandig, met septen.

Conidiën: 11,5-16 x 1,5-2 μm , licht gekromd, puntig uitlopend, dunwandig, hyalien, met een lang, dun aanhangsel aan ieder eind.

Onderzocht materiaal: op Pitrus (*Juncus effusus*), Niel "Walenhoek", I.F.B.L. C4.55.42, 8.8.'99, De Meulder BR142692,05.

Opmerkingen: de soort komt algemeen voor op dode stengels en bladeren van allerlei grassoorten (Gramineae) en andere planten. Deze soort is het anamorf van *Phomatospora dinemasporium* Webster, een ascomyceet uit de orde van de Sphaeriales.

←**Plaat 1.** fig.1. *Rogersella sambuci*, A: basidium, B: sporen, C: leptocystiden, D: hyfen. fig. 2. *Tomentella atramentaria*, A: basidium, B: sporen, C: hyfe. fig. 3. *Spaerobolus stellatus*, A: vruchtlichaam, B: sporen, C: basidium, D: hyfen. fig.4. *Dinemasporium graminum*, A: pycnidiën, B: haar, C: conidiën.

Maatstreep = 10 μm

34. *STAGONOSPORA INNUMEROSA* (Desm.) Sacc. (Plaat 2, figuur 2)

Pycnidiën: ca. 0,1 mm diameter, globuleus, zwart, verspreid over het substraat of in rechte lijnen, ingebed onder de epidermis.

Conidiën: 23-28 x 6,5-7,5 μm , elliptisch, al of niet ingesnoerd aan de septen, glad, hyalien, met 3-4 septen; inhoud met druppels.

Onderzocht materiaal: op Pitrus (*Juncus effusus*), Schelle "Maaienhoek", I.F.B.L. C4.55.11, 13.2.'00, De Meulder, BR142604,14, e.a.

Opmerkingen: *Stagonospora* is een vrij groot geslacht; zo vermeldt Ellis (1985) 25 soorten die voorkomen als parasiet of saprofyt op allerlei bladeren en kruidenstengels.

35. *STAGONOSPORA JUNCISEDA* Sacc.

(Plaat 2, figuur 1)

Pycnidiën: tot 0,2 mm diameter, globuleus, zwart, gerangschikt in lijnen.

Conidiën: 17-26 x 3-3,5 μm , spoelvormig, glad, hyalien, recht of gekromd, met 3 septen.

Onderzocht materiaal: op Pitrus (*Juncus effusus*), Brecht "Marbelven" I.F.B.L. B5.52.21, 28.11.'99, De Meulder, BR142595,05.

Opmerkingen: zie bij *Stagonospora innumerosa* en *S. vitensis*.

36. *STAGONOSPORA VITENSIS* (Sacc.) Sacc.

(Plaat 2, figuur 4)

Pycnidiën: tot 0,3 mm diameter, globuleus, zwart; ingezonken in het substraat.

Conidiën: 20-27 x 5-6 μm , cilindrisch-elliptisch, meestal 3-cellig (soms 2-cellig), soms iets gekromd, hyalien; inhoud met druppels.

Onderzocht materiaal: op Pitrus (*Juncus effusus*), Schelle "Maaienhoek", I.F.B.L. C4.55.11, 13.3.'99, De Meulder, BR109020,89.

Opmerkingen: deze coelomyceet wordt meestal vermeld van Zegge-soorten (*Carex*).

37. *PERICONIA DIGITATA* (Cooke) Sacc.

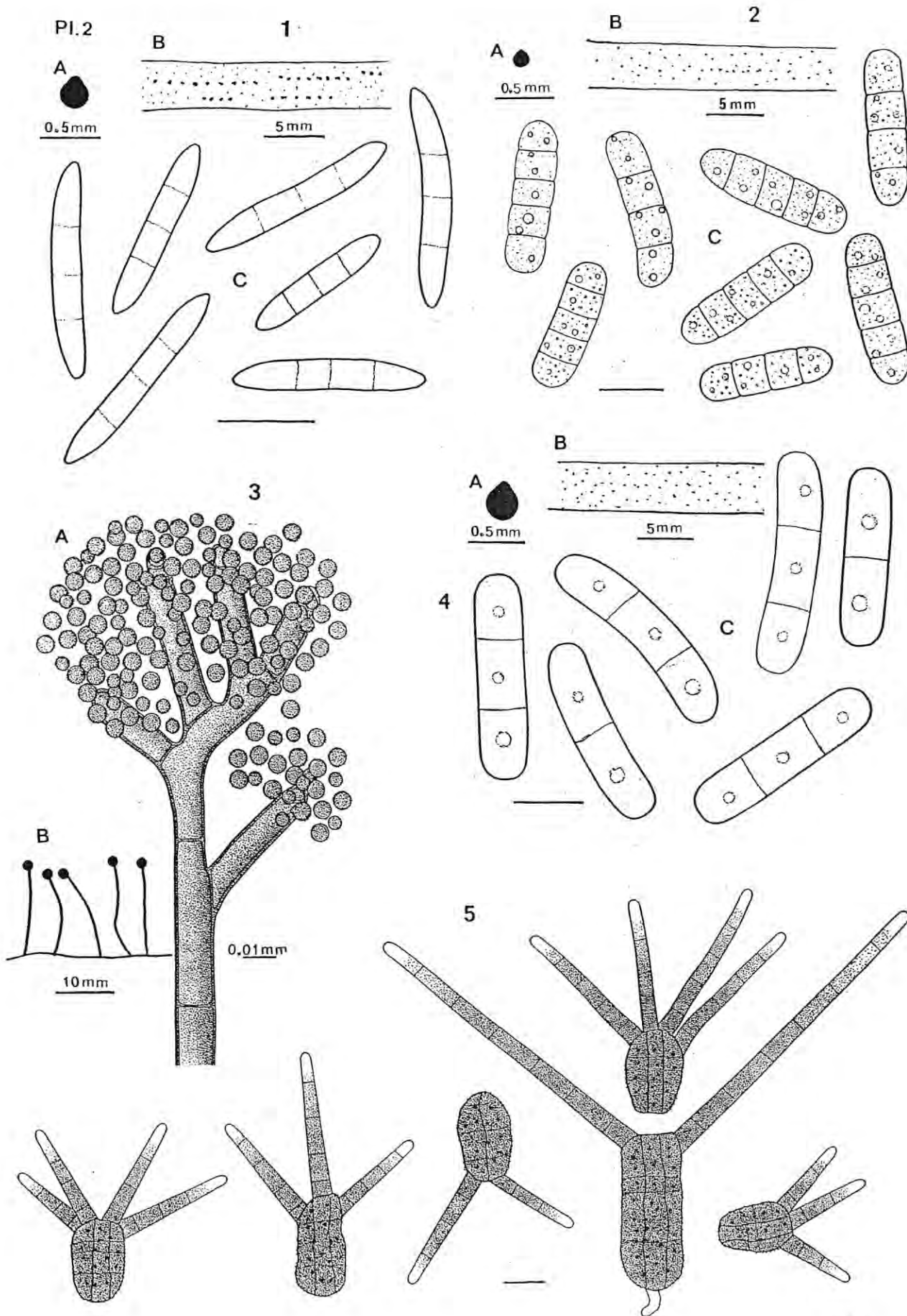
(Plaat 2, figuur 3)

Conidioforen: ca. 0,5 mm lang en 15-20 μm diameter, naar de top toe iets dunner, onregelmatig vertakt, dikwandig, gesepteerd, donkerbruin, met bolvormige conidiale hoofdjes van ca. 50-60 μm diameter.

Conidiën: 6-9 μm diameter, rond, fijn gestekeld, olijfbruin.

Onderzocht materiaal: op dode liggende stengels van Pitrus (*Juncus effusus*), Pulderbos "Het Kruis", I.F.B.L. C5.14.32, 25.6.'00, De Meulder, BR142495,02.

Opmerkingen: kenmerkend voor deze soort zijn de bolvormige hoofdjes en de vrij lange, gladde, onregelmatige vertakkingen van de conidioforen

H2M

(digitaal).

De gevonden soort wordt meestal vermeld van verschillende Zegge-soorten (*Carex*).

38. *TETRAPLOA ARISTATA* Berk. & Broome

(Plaat 2, figuur 5)

Conidiofoor: afwezig.

Conidiën: 20-38 x 13-22 μm , 3 tot 4-cellig, met 2-4 gesepteerde aanhangsels van 17-85 x 4-5 μm , naar de top dunner, bruin, met hyaliene top.

Onderzocht materiaal: op afgestorven, vochtig liggende stengels van Pitrus (*Juncus effusus*), Schelle "Maaienhoek", I.F.B.L. C4.55.11, 10.8.'00, De Meulder.

Opmerkingen: deze hyfomyceet is zeer karakteristiek door de 3 tot 4-cellige conidiën met tot 4 lange aanhangsels. Typisch is ook dat de conidiën rechtstreeks op het mycelium groeien en niet op een conidiofoor (Barnett 1960). Deze soort werd voor het eerst voor ons land vermeld op Riet (*Phragmites australis*) (De Meulder 1990).

Referenties

BARNETT H.L. (1955-1960) - Illustrated Genera of Imperfect Fungi. Minneapolis.

BREITENBACH J. & KRÄNZLIN F. (1986) - Pilze der Schweiz. Band 2. Gallertpilze, Nichtblätterpilze, Bauchpilze. Luzern.

DE MEULDER H. (2001) - Onderzoek naar het voorkomen van paddestoelen op Russen (*Juncus*) deel 1. Med. Antwerpse Mycol. Kring **2001**: 99-105

- deel 2. Med. Kon. Antwerpse Mycol. Kring **2002**: 32-36

- deel 3. Med. Kon. Antwerpse Mycol. Kring **2002**: 64-70

ELLIS M.B. & ELLIS J.P. (1985) - Microfungi on Land Plants. Croom, Helm, 818 pp.

ERIKSSON J. & RYVARDEN L. (1976) - The Cortiaceae of North Europe. **Vol. 4**: 549-886.

JÜLICH W. (1984) - Die Nichtblätterpilze, Gallertpilze und Bauchpilze. In Gams kleine Kryptogamenflora 2B (1). Fischer. Stuttgart.

MUNK A. (1957) - Danish Pyrenomycetes. A preliminary Flora. Dansk Bot. Ark. **17(1)**: 13-491.

SUTTON B.C. (1980) - The Coelomycetes. Commonwealth Mycological Institute Kew-Survey.

VANDEVEN E. (red.) (1996) - Aantekenlijst van zwammen en slijmzwammen. 4de editie. K.A.M.K. Antwerpen.

Paddestoelen gevonden op stengels van Pitrus (*Juncus effusus*) en Zeegroene rus (*J. inflexus*) 1999/2000, met index AMK Mededelingen.

ASCOMYCETES (Zakjeszwammen)

<i>Anthostomella punctulata</i>		02.3. 65
<i>A. tomicoides</i>		02.3. 65
<i>Didymosphaeria futilis</i>		01.4.101
<i>Gaeumannomyces caricis</i>		01.4.101
<i>Hyaloscypha paludosa</i>		02.2. 33
<i>Hymenoscyphus scutula</i>	Wimpersporig vlieskelkje	02.2. 33
<i>Lachnum apalum</i>	Pitrusfranjekelkje	02.2. 33
<i>L. diminutum</i>	Russenfranjekelkje	02.2. 35
<i>Leptosphaeria cladii</i>		01.4.103
<i>Lophiostoma caudatum</i>		01.4.101
<i>Mollisia junciseda</i>		02.2.35
<i>M. palustris</i>	Moerasmollisia	02.2.35
<i>Monascostroma innumerosa</i>		01.4.101
<i>Myriosclerotinia curreyana</i>	Russenknolkelkje	02.2.35
<i>Paraphaeosphaeria michotii</i>		01.4.103

←**Plaat 2.** fig.1. *Stagonospora junciseda*, A: pycnidiën, B: pycnidiën in substraat, C: conidiën. fig. 2. *Stagonospora innumerosa*, A: pycnidiën B: pycnidiën in substraat, C: conidiën. fig.3. *Periconia digitata*, A: conidiofoor met conidiën, B: conidioforen. fig.4. *Stagonospora vitensis*, A: pycnidiën, B: pycnidiën in substraat, C: conidiën. fig.5. *Tetraploa aristata*, conidiën.

Maatstreep = 10 μm

AMK Mededelingen

<i>Phaeosphaeria eustoma</i>		01.4.103
<i>P. juncina</i>		01.4.103
<i>P. larceniana</i>		01.4.103
<i>P. nigrans</i>		01.4.105
<i>P. petkovicensis</i>		01.4.105
<i>Phomatospora therophila</i>		02.3.65
<i>Phyllachora junci</i>	Biezenzwartkorstje	02.2.36

BASIDIOMYCETES (Steeltjeszwammen)

<i>Arrhenia retiruga</i>	Gerimpeld mosoortje	02.3.67
<i>Coprinus urticicola</i>	Witte halminktzwam	02.3.69
<i>Crepidotus epibryus</i>	Klein oorzwammetje	02.3.67
<i>Delicatula integrella</i>	Plooiplaatzwammetje	02.3.67
<i>Marasmius curreyi</i>	Oranje grastaailing	02.3.69
<i>Mycena bulbosa</i>	Biezenmycena	02.3.70
<i>Psilocybe inquilina</i>	Halmkaalkopje	02.3.69
<i>Rogersella sambuci</i>	Witte vlierschorszwam	02.4.97
<i>Tomentella atramentaria</i>	Biezenrouwkorstje	02.4.97

GASTEROMYCETES (Buikzwammen)

<i>Sphaerobolus stellatus</i>	Kogelwerper	02.4.97
-------------------------------	-------------	---------

DEUTEROMYCETES

<i>Dinemasporium graminum</i>		02.4.99
<i>Periconia digitata</i>		02.4.99
<i>Stagonospora innumerosa</i>		02.4.99
<i>S. junciseda</i>		02.4.99
<i>S. vitensis</i>		02.4.99
<i>Tetraploa aristata</i>		02.4.101

Macroscopische sleutel tot de meest voorkomende soorten van het genus *Inocybe* (Fr.) Fr.¹

Jean Lachapelle

Dielengemse Dreef 50, 1090 Bruxelles

Samenvatting

Als inleiding tot de studie van het genus *Inocybe* wordt, voor beginnende mycologen, een beschrijving gegeven van de algemene kenmerken en een sleutel, steunend op macroscopische kenmerken, tot de meest voorkomende soorten.

Inleiding

In dit genus, dat zodanig ingewikkeld is dat de grote mycoloog R. Kühner het beschouwde als "infernaal", is het vanzelfsprekend dat zowel de microscopische als de macroscopische kenmerken bekeken moeten worden om tot een juiste determinatie te komen en zelfs dan kan er nog twijfel bestaan! Toch is het misschien aangewezen de bruikbaarheid van de microscopische kenmerken, waaraan men over het algemeen een te groot belang toekent, wat te relativeren. Inderdaad: ten eerste zijn zeer weinig soorten alleen volgens hun microscopische kenmerken te determineren: *I. calospora*, met unieke sporen, is één van deze uitzonderingen. Ten tweede raadt Kühner (in Kühner & Romagnesi 1977) aan de macroscopische kenmerken niet te verwaarlozen: "het is fout te denken dat de kenmerken, van sporen en cystiden, ... de determinaties sterk vergemakkelijken". In feite vertonen de microscopische kenmerken in het genus *Inocybe* geen grote verscheidenheid. Zij beperken zich tot: de aanwezigheid of afwezigheid van pleurocystiden met kristallen; het ontbreken van caulocystiden of de aanwezigheid ervan en de verspreiding over het steeloppervlak; gladde of knobbsporen. Deze kenmerken maken het mogelijk het genus in verschillende groepen te splitsen, wat het onderzoeksveld verkleint. Zij maken het mogelijk groepen te vormen, van verwante soorten, bij de knobbsporigen en deze zonder pleurocystiden; echter niet bij de soorten met gladde sporen en pleurocystiden.

Het zijn deze bedenkingen die hebben geleid tot het samenstellen van een sleutel, als initiatie, met de nadruk op de macroscopische kenmerken. Hoewel hier slechts een vierde wordt behandeld van de 138 soorten beschreven in het uitstekende werk van Stangl, gaat het over de meest voorkomende soorten, die de basis van het genus vormen. Het voordeel van een dergelijke sleutel is dat men een eerste stap kan zetten, voor sommigen voldoende groot, in de studie

van *Inocybe*. Indien men het onderwerp verder wil uitdiepen, is men goed voorbereid om met behulp van de microscopische kenmerken, die gelukkig in dit genus niet ingewikkeld zijn, verder te gaan.

In deze sleutel worden uitsluitend soorten behandeld die op grond van macroscopische kenmerken te determineren zijn: hoewel niet altijd opvallend, zijn deze kenmerken tamelijk eenvoudig. De soorten zijn niet volgens verwantschappen gegroepeerd, omdat deze moeilijk te omschrijven zijn. Om de determinaties te vergemakkelijken zijn sommige soorten op meerdere plaatsen in de sleutel opgenomen, dit omdat ze verschillende belangrijke kenmerken kunnen vertonen. Merk op dat vele soorten hier alleen in de brede zin kunnen opgevat worden.

Waarneming van macroscopische kenmerken

Bij een macroscopische determinatie moet men op volgende punten letten:

- Pluk zowel jonge als oude exemplaren (aanwezigheid van een cortina, ontwikkeling van hoedhuid) : de paddestoelen niet met de steel vastnemen, maar in de handpalm houden, om de fragiele bepoedering op de steel niet te verwijderen.
- Afmetingen en vorm: grootte beoordelen (zeer klein, klein, gemiddeld of groot), de verhouding steellengte/hoeddiameter geeft een idee over een slank of gedrongen voorkomen. Kijk naar vorm van de hoed in zijaanzicht: conisch, convex, campanulaat, iets of duidelijk afgeplat, met scherpe of ronde umbo, een ingebogen of rechte hoedrand. Kijk ook naar de steel, cilindrisch over de gehele lengte of aan de basis verdikt tot knolvormig.
- Kenmerken van de hoedhuid : "*Inocybe*" wil zeggen "vezelige hoed". Tijdens de groei ondergaat de hoedhuid spanningen (verdijking, groei en uitspreiding van de hoed, verlenging van de steel enz.) die het uitzicht van de hoedhuid veranderen. Verder zijn er enige verschillen, tussen de soorten, in de aard en de schikking van

¹ Dit artikel verscheen eerder in het Frans in de Revue du Cercle de Mycologie de Bruxelles 2: 19-32 (2002)

de hoedhuidhyfen. Daardoor kan de hoedhuid opstaande haren vertonen, (fijn behaard, fluwelig) of met platliggende vezels, gespleten (van elkaar verwijderd, als gekamd, met een streping die breder wordt nabij de rand), of in bundeltjes van korte vezels losgescheurd, die ofwel aangedrukt zijn (met een gebarsten uitzicht, gecraqueleerd, als gevlekt, een gevlekte ornamentatie van aangedrukte plakjes vormend), of opgericht (met een pluizig, fijn vezelig geschubd, in plakjes opengescheurd of schubbig uitzicht). Het specifiek uitzicht van een radiaal, in banden, gespleten hoedhuid, waarbij tussen de fijne vezels het onderliggende weefsel zichtbaar wordt.

- De kleuren: enkel belangrijk wanneer ze niet bruinachtig zijn of wanneer er een verandering van kleur optreedt die bepaalde soorten kenmerkt. Hoewel subtiel en vluchtig, soms onbestendig, is het roze verkleuren aan de top van de steel een belangrijk kenmerk, vooral waar te nemen bij jonge vruchtlichamen; hierbij dient opgemerkt dat deze roze kleur, aan het steeloppervlak (ook in geval van vluchtig roze worden) dikwijls in het vlees eronder zit. De dominerende kleur van de hoed is gewoonlijk donkerder in het centrum (umbo) en lichter aan de rand (te wijten aan het verschil in dichtheid van de gekleurde hyfen). De steel heeft meestal dezelfde kleur maar wat bleker.
- De geuren: wanneer anders dan sterk muf, aardachtig, of spermatisch.
- De bekleding van de steelcortex, die men bij voorkeur met de loep bekijkt en liefst bij jonge exemplaren:
 - ofwel op een beperkte zone aan de top (soorten met een cortina), ofwel over een ± grote lengte naar de basis toe (soorten zonder cortina, met ± knolvormige steelbasis, die uitzonderlijk een vluchtige velumzone vertonen), de steel heeft een fluwelig uitzicht en is bedekt met een zeer fijne en dichte bepoedering.
 - ofwel lijkt de steel glad aan de top, of ± vezelig, of ook bedekt met kleine pluizige schubjes of ± grove vlokken: in dit geval zijn het geen echte cystiden maar enkel hyfenbundels.

De bepoedering wijst, macroscopisch, op de aanwezigheid van caulocystiden (gedifferentieerde cellen), zij bedekt het steeloppervlak geheel of gedeeltelijk, maar kan ook ontbreken. Wanneer de soort een cortina heeft, tenminste zichtbaar bij jonge exemplaren, is de steel beneden de cortina gewoonlijk niet berijpt. Merk op dat het volledig ontbreken van een bepoedering, of de aanwezigheid ervan enkel aan de top, betrouwbare kenmerken zijn voor de

aanwezigheid van een vluchtige cortina die verdwenen is. In tegenstelling met de steel heeft de hoed geen cystiden.

- Alle primordia van *Inocybe*-vruchtlichamen zijn omgeven met een algemeen velum (velum universale). In sommige gevallen blijft dit velum aan de umbo kleven of is overvloediger aanwezig aan de hoedrand. Sommige soorten hebben ook een secundair velum (velum partiale) dat zich vormt bij het uitgroeien van de hoedrand. Bij deze laatste hoort een groep met velum aan de hoedrand, dat versterkt wordt door hyfen voorkomend van de steel, wat aanleiding geeft tot vorming van een cortina. Zoals hiervoor uitgelegd, is de aanwezigheid van een cortina een bepalend kenmerk bij het zoeken naar caulocystiden. Merk op dat: 1ste het velum is een *spinnenwebachtige cortina*, waarvan de hyfen, naarmate het vruchtlichaam groeit, zich vermengen met deze van de hoedhuid, wat het waarnemen ervan bemoeilijkt; 2de de cortina is al of niet blijvend, zij kan vluchtig zijn en alleen waar te nemen bij jonge exemplaren; 3de men kan de resten van een verdwenen cortina opsporen door te zoeken naar witte, zilverige vezeltjes, aangehecht aan de hoedrand en aan de steeltop, die er dan ± spinnenwebachtig bekleed uitziet en wat bruin gekleurd door de sporen (Kühner noemt dit een *cortina-zone*).

Opmerkingen :

- Het vlees van een *Inocybe* kan een specifieke geur hebben. In onze sleutel komen voor: afwezigheid van geur, een aangename of een onaangename geur, deze is verschillend van een veel voorkomende spermatische geur.
- Het genus *Inocybe* bevat enkel mycorrhiza-soorten. Het is nuttig de boom- of plantensoort te noteren, waarbij de verzamelde soort groeit. Voor soorten die zowel onder loof- als naaldbomen groeien, werden geen biotoopgegevens vermeld.
- Vele *Inocybe*-soorten zijn giftig (aanwezigheid van muscarine!)
- Een aantal *Inocybe*-soorten fructificeert al tijdens de maanden juni tot augustus. Ze komen uiteraard veel voor in de herfst, voornamelijk in parken, vele soorten zijn ± ruderaal.
- De taxonomie en nomenclatuur zijn conform het "Overzicht van de Paddenstoelen in Nederland", (Arnolds et al., 1995)
- Bij de referenties naar illustraties werden volgende afkortingen gebruikt: BON = Bon (1988); C = Courtequise & Duhem (1994); St. = Stangl (1989); K&M = Konrad & Maublanc (1924-1935). De volledige referenties vindt men in de literatuuropgave.

Definitie van de groepen:

- 1 Soorten met een **opvallende kleur**, anders dan geel, oker of bruin, kleuren die frequent voorkomen: ofwel krijgt de paddestoel, tijdens de groei, een rozige of rode tint, of verbruint de steelbasis bij aanraking, ofwel vertoont de hoed of de steel, al jong, een groene of paarse tint **Groep I**
- 2 Soorten met een \pm duidelijke **knol** aan de steelbasis **Groep II**
- 3 Soorten met een duidelijk zichtbare **velum** op de hoed en/of **cortina** op de steel bij jonge, volgroeide exemplaren **Groep III**
- 4 Soorten met opvallende **fijn vezelige schubjes** of duidelijk **geschubd** **Groep IV**
- 5 Soorten met andere opvallende kenmerken **Groep V**

GROEP I

SOORTEN MET EEN OPVALLENDE KLEUR. TIJDENS DE GROEI KRIJGT DE PADDESTOEL, SPONTAAN OF BIJ DOORSNIJDEN, EEN ROZE OF RODE TINT, OF VERBRUINT AAN DE BASIS BIJ KNEUZING, OF VERTOONT DE HOED EN/OF DE STEEL AL JONG EEN GROENE OF PAARSE TINT

- 1 *Roodachtige* of rood verkleurende soorten, zonder groene tint, de steel is zelden bepoederd of alleen aan de top 2
- 1* Soorten die niet rood verkleuren, ofwel met een *groene* tint (soms ook roze), of met een *paarse* of *violet*te tint op de hoed en/of de steel (soms alleen aan de top), of soorten waarvan de steelbasis *bruin* verkleurt bij kneuzen 9
- 2 Hoed conisch, hoedhuid vezelig gespleten; steelbasis zwak knollig. Vrij grote soorten, met dikke steel (> 1 cm), op kalkhoudende bodem, onder loofhout, \pm vroeg voorkomend 3
- 2* Soorten met een *vezelige tot schubbige* hoed, steel dunner (< 1 cm), met of zonder knol aan de basis .. 4
- 3 Hoed (7 cm) *wijnrood bruin*, met geschubd centrum. Steel (8 x 1 cm) bovenaan vlokkelig, wittig, binnenin en in de onderste helft roodachtig, vezelig gestreept tot fijn vezelig schubbig, basis soms diep in de bodem *adaequata* (Britzelm.) Sacc. (= *jurana*) - **Wijnrode vezelkop** - St. 4/2, Bon 237, C 1013
- 3* Hoed (6 cm) *wit*, iets gelig wordend, later wat *roze*, eerst zijdeachtig-vezelig, hoedrand wat gespleten. Plaatjes roze verkleurend. Steel (7 x 1,2 cm) zijdeachtig-vezelig, met zwakke roze tint. Geur fruitig. *erubescens* Blytt (= *patouillardii*) - **Giftige vezelkop** - St. 4/3, Bon 237, C 1012
- 4 Vlezige soorten met *aangename perengeur* 5
- 4* Soorten met *onaangename geur* 6
- 5 Hoed (6 cm) *kaneelkleurig, dicht* (vezelig tot) *fijn schubbig*. Steel (7 x 0,8 cm) zijdeachtig, *wit, rood* wordend later bruin. Onder loofhout. *bongardii* (Weinm.) Quél. - **Geurende vezelkop** - St. 3/1, Bon 235, C 1023
- 5* Hoed (6 cm) egaal licht strobruin, *glad, vezelig*, later iets pluizig, *met overhangende hoedrand*. Steel (7 x 0,8 cm) bovenaan bepoederd, vezelig. Vlees *rood verkleurend, vooral aan de basis van de steel*. Cortina zichtbaar bij jonge exemplaren. Op kalkrijke bodem. *fraudans* (Britzelm.) Sacc. (= *pyriodora*) - **Perenvezelkop** - St. 8/3, Bon 237, C 1028
- 6 Soort met een geur van sardienolie, gerookte haring of *komkommer*, ouder soms naar pelargonium; hoewel anders van geur, verwant met *l. bongardii* maar kleiner (hoed 4 cm, steel 6,5 x 0,5 cm), nauwelijks geschubd en vroeg in het jaar verschijnend (mei-juli). *bongardii* (Weinm.) Quél. var. *pisciodora* (Donadini & Rioussset) Kuyper - St. 3/2
- 6* Soorten met andere geur 7
- 7 Hoed (4 cm) conisch, dofbruin, met fijn vezelige schubjes. Steel (7 x 0,5 cm) beige, vezelig-gestreept tot viltig, met versmalde basis. Zwakke roodverkleuring. Sterke aard- tot schimmelachtige geur. Op kalkrijke bodem *cervicolor* (Pers.) Quél. - **Muffe vezelkop** - St. 4/1, C 1024
- 7* Soorten eerst volledig wit, later oranje of roze verkleurend 8
- 8 Volledig rood of oranje verkleurende soorten. Steel (4 x 0,5 cm) *volledig bepoederd*, met witte, *gerande knol*. Hoed (3 cm) zijdeachtig, *fijn gekamd-vezelig, witachtig*, later bruin-okerachtig. Geur zurig. Onder loofhout, op kalkhoudende bodem. *godeyi* Gillet - **Blozende knolvezelkop** - St. 20/4, Bon 237, C 1064

- 8* Dubbelganger van *I. geophylla* (zie aldaar), eerst volledig wit, dan helder oranjeroze. steel (7 x 0,5 cm) bepoederd aan de top, basis met *uivormige* knol. Hoed (4 cm) zijdeachtig-vezelig, bij jonge exemplaren met de steel verbonden door een *overvloedige cortina*. Meestal onder naaldbomen.
 whitei (Berk & Broome) Sacc. f. **whitei** (= *pubida*) - **Blozende Dennenzezelkop** - St. 11/3, Bon 237, C 1031
- 9 Soorten die al heel jong een groene tint vertonen (soms ook wat roze) 10
- 9* Andere kenmerken; soorten, uitgezonderd *I. tenebrosa*, met een *zichtbare cortina* bij jonge exemplaren....
 12
- 10 Vlees met *aangename geur*. Hoedcentrum en steelbasis met een *donkergroene tint*. Hoed (6 cm) conisch, met bruine bekleding op lichte ondergrond. Steel (5 x 0,8 cm) > bruinoker. *Jonge exemplaren met cortina*. Onder loofhout, op kalkhoudende bodem.
 corydalina Qué. - **Schubbige perenzezelkop** - St. 8/2, Bon 237, C 1026-1027 (als *I. erinaceomorpha*)
- 10* Vlees met *onaangename geur* (soms met zoete component!) 11
- 11 Vrij kleine soort, *geheel bedekt met bruine opstaande schubben*. Steel (4 x 0,6 cm) kaal aan de top en met *blauwgroene* basis. Hoed (3,5 cm) nogal donker bruin. In vochtige terreinen.
 calamistrata (Fr. : Fr.) Gillet - **Groenvoetzezelkop** - St. 3/3, Bon 235, C 1022
- 11* *Middelgrote soort, hoedcentrum en steelbasis met groene tint*, deze laatste ook roze verkleurend bij wrijven. Steel (5 x 0,6 cm) fijn behaard aan de top, naar onder toe ruig viltig en donkerder. Hoed (5 cm) sterk vezelig tot fijn vezelig-schubbig, donkerbruin ± grijsachtig of olijfgroen. *Geur van paardenstal*. Jonge exemplaren met *cortina*. Onder loofhout.
 haemacta (Berk & Cooke) Sacc. - **Blozende stinkzezelkop** - St. 9/1, Bon 237, C 1029
- 12 Soorten met een paarse of violette tint op hoed en/of steel (soms enkel aan de top) 13
- 12* Soorten waarvan de steelbasis, spontaan of bij wrijven, bruin verkleurt 17
- 13 *Volledig violet getinte* soort. Hoed met okerachtige umbo. Steel bepoederd in bovenste 1/3 gedeelte.
 geophylla var. lilacina (Peck) Gillet - **Lila satijnzezelkop** - St. 11/2, Bon 241, C 1051
- 13* Soorten *gedeeltelijk* violet getint. Steel paarsviolet tot ± het midden, zijdeachtig, met *cortina* of vezelig, basis wit. 14
- 14 Soorten met *violette steeltop*, niet bepoederd, *versierd met vezels of bruine vlokjes vooral in het onderste deel*; plaatjes vaak met een *donkere snede* (vooral nabij de hoedrand); hoed met *opstaande fijn vezelige schubjes*, hoedrand zwak violet getint 15
- 14* Steel zonder vezelige schubjes of bruine vezels, met *witte basis* (volgens Stangl: met okerachtige tint) 16
- 15 Vrij vlezige soort. Hoed (5 cm) bruin, *duidelijk geschubd*, meer vezelig gestreept aan de rand. Steel (6 x 0,6 cm). Op kalkrijke bodem.
 cinninata var. major (S. Petersen) Kuyper (= *I. obscura* of *I. phaeocomis var. major*)
Violetbruine zezelkop - St. 13/1, Bon 239, C 1037
- 15* Slanke soort. Hoed (2 cm), centrum dicht bedekt met opstaande vezelige schubjes, elders meer aangedrukt tot iets opgericht. Steel (4 x 0,3 cm) zwak knollig.
 cinninata (Fr. : Fr.) Qué. **var. cinninata** (= *I. phaeocomis var. phaeocomis*, *I. cinninatula* Kühner) -
Violetbruine zezelkop - St. 13/2, Bon 239, C 1038
- 16 Hoed (3 cm) wat conisch, *bruin* zonder violet, *vezelig-gestreept* (fijn gespleten) op bleke ondergrond. Steel (4 x 0,3 cm) *bepoederd aan de top, zijdeachtig elders*. Onder loofhout.
 pusio P. Karst. - **Paarssteelspleetzezelkop** - St. 13/4, C 1031
- 16* Hoed (3 cm) *paarsgrijs*, centrum okerbruin, *viltig tot fijn schubbig*, dikwijls gebarsten rond het umbo, elders vezelig-gestreept tot fijn vezelig schubbig. Met *pelargonium-geur*. Steel (5 x 0,4 cm) met zelfde kleur, niet bepoederd, met *cortina* of *vezelige bekleding*. Onder loofhout.
 griseolilacina J.E. Lange (= *I. personata* Kühner) - **Lilagrije zezelkop** - St. 13/3, Bon 239, C 1039-1040
- 17 Soort zonder *cortina*. Hoed (3,5 cm) vaal okerachtig, bekleding viltig-vezelig later met fijn vezelige schubjes tot iets schubbig. Steel (5 x 0,5 cm) *geheel bepoederd*, wit, *vlug bruin tot zwart verkleurend aan de iets verdikte basis*, soms met roze viltige bekleding.
 tenebrosa Qué. (= *I. atripes* G.F. Atk.) - **Zwartvoetzezelkop** - St. 21/1
- 17*- Soorten met *cortina* bovenaan de steel 18

- 18 Steel (3,5 x 0,4 cm) kort, bijna geheel zonder bepoedering, met zwakke roze tint aan de top, *uiltig-vlokkig tot glad*. Hoed (4 cm) vaalbruin, *pluizig tot schubbig opengescheurd*, dikwijls met umbo, jong de rand met overhangende velumvezels. Op arme, zure bodem.
 lacera (Fr. : Fr.) P. Kumm. - **Zandpadvezelkop** - St. 12/1, Bon 239, C 1044
- 18* Steel slank, *vezelig tot schubbig* 19
- 19 Hoed (5 cm) donkerbruin, duidelijk *uiltig-vezelig*, centrum met opstaande *fijn vezelige schubjes*. Steel (6,5 x 0,4 cm) beige, *duidelijk uiltig tot schubbig*. Dikwijls op rottend hout van coniferen.
 lanuginosa s. lat. - **Wolvezelkop** - St. 30/1, Bon 243, C 1074
- 19* Hoed (4 cm) rossig bruin, met donkerder centrum, met *fijn gespleten donkere vezels*. Steel (6 x 0,5 cm), met *zilverige vezels* op een rossige ondergrond, iets verbruinend, met *versmalde basis*. Onder loofhout.
 curvipes P. Karst. (= *I. decipientoides*) - **Zilversteelvezelkop** - St. 29/1, Bon 243, C 1073

GROEP II

SOORTEN MET EEN DUIDELIJK KNOLVORMIGE STEELBASIS, DIKWILS GERAND, HOED CONISCH MET UMBO, HOEDHUID ± GESPLETEN.

- 1 Soorten zonder (zichtbare!) cortina, umbo met een weinig velum. Steel *fijn gestreept* 2
- 1* Soorten met cortina, deze *hoog op de steel aangehecht en met een vezelig tot schubbig uitzicht*. De steelbasis heeft de neiging te verbruinen; soorten volledig bruin; hoed glad tot vezelig gestreept, of *fijn gespleten* 4
- 2 steel (5 x 0,5 cm) *niet bepoederd*, bleek, slank, met *gerande knol*. Hoed (3-5 cm) *okergeel*, vezelig gestreept tot *gespleten*. Plaatjes *okerachtig*. *Honinggeur*. Onder loofhout, op kalkrijke bodem
 cookei Bres. - **Gladde knolvezelkop** - St. 5/1, Bon 235, C 1020
- 2* Steel geheel of gedeeltelijk bepoederd 3
- 3 Steel (5 x 0,6 cm) bovenaan bepoederd, *contrasterend* wit, iets verbruinend naar de basis met *ronde knol*. Hoed (5 cm) *okerachtig* soms verbruinend, later *grof vezelig-gespleten*. Kalkhoudende bodem
 praetervisa Quél. - **Gewone knolvezelkop** - St. 34/1, Bon 243, C 1083
 Opmerking : verwarring met *I. mixtilis* is mogelijk, vooral bij kleine exemplaren, deze heeft een *fijn vezelig hoedoppervlak*, vrijwel niet opensplijtend aan de hoedrand, een steel die niet bruin verkleurt en een *gerande knol* aan de basis.
- 3* Steel (8 x 0,7 cm) volledig bepoederd, ± roze bovenaan, *rossig elders*, *knol wit*, *duidelijk gerand* ($\varnothing > 2$ cm). Hoed (7 cm) *rossig bruin ± roodachtig*, kaal maar *gespleten*. Vooral onder loofhout (op kalkhoudende bodem) **asterospora** Quél. - **Sterspoorvezelkop** - St. 37/2, Bon 243, C 1089
- 4 Soorten met *brede ronde umbo*. Hoed (3,5 cm) *uitspreidend*, *bisterbruin*, centrum dikwijls met een *grijze waas*. Steel (6 x 0,5 cm) *bruinoker*, met *ronde knol* ($\varnothing > 0,8$ cm) *opvallend wit*. Op zure bodem.
 assimilata (Britzelm.) Sacc (= *umbrina* Bres.) - **Kleine knolvezelkop** - St. 27/2
- 4* Soorten met een *uitspringende conische umbo* 5
- 5 Hoed (4,5 cm) *dofbruin*. Steel (6,5 x 0,6 cm) *rosbruin*, slank, met *scherp afgetekende knol met opstaande rand*, $\varnothing > 2$ x de steeldiameter, soms *wit*. Op vochtige, zure bodem.
 napipes J.E. Lange - **Bruine knolvezelkop** - St. 27/1, Bon 243, C 1070
- 5* Hoed (3-5 cm) *bisterbruin*, *zijdeachtig*, centrum *donkerder*. Steel (5 x 0,5 cm) *lichtbruin*, met ± *knotsvormige basis* ($\varnothing > 0,9$ cm)
 striata Bres. (= *I. acuta* Boud. ss. Kühner & Bours.) - **Spitse vezelkop** - St. 28/4, C 1072

GROEP III

SOORTEN MET VELUM OF CORTINA, NOG DUIDELIJK ZICHTBAAR OP DE HOED EN/OF DE STEEL BIJ JONGE VOLGROEIDE EXEMPLAREN.

- 1 Soorten met cortina

Herinnering:

(steel dicht *uiltig* tot *schubbig*; hoedcentrum met kleine opstaande *vezelige schubjes*, op hout) **lanuginosa** s.lat.
 (steel *zilverig-vezelig*; hoed dicht *vezelig-gekamd* met donkere *vezeltjes*) **curvipes**
 (steel *vezelig-gestreept*, *knotsvormige knol*; hoed *vezelig-gespleten*, *conische umbo*) **striata**
 (steel met *scherp afgetekende knol*, met opstaande *rand*; hoed *vezelig-gekamd*, *conische umbo*) **napipes**

AMK Mededelingen

Andere kenmerken	2
1* Soorten met <i>velum</i> , soms ook met vluchtige cortina	7
2 Soorten met witte hoed en/of steel; de steel is vezelig, bepoederd aan de top	3
2* Andere kenmerken	5
3 <i>Volledig witte soort</i> . Hoed (< 4 cm) eerst smal conisch met umbo, de rand ingekromd tegen de steel, dan uitgespreid, glad, zijdeachtig vezelig, soms iets in plakjes openscheurend. Steel (> 5 x 0,4 cm) slank, basis met kleine knol. Sterke spermatische geur. <i>geophylla</i> (Fr. : Fr.) P. Kumm. - Witte satijnvezelkop - St. 11/1, Bon 241, C 1050	
3* Soorten met witte steel, vooral onder coniferen	4
4 Hoed (4,5 cm) <i>bruin</i> , met donkerdere umbo, gespleten-vezelig op lichte ondergrond. Steel (7 x 0,6 cm) <i>fuscidula</i> Velen. (= <i>I. virgatula</i> Kühner) - Sombere vezelkop - St. 17/1, Bon 241, C 1059	
4* Hoed (5 cm) <i>witachtig ± strogeel</i> , centrum strogeel tot bleek okerachtig, iets geschubd wordend, elders zijdeachtig vezelig. Steel (7,5 x 0,75 cm). <i>posterula</i> (Britzelm.) Sacc. (= <i>xanthodisca</i> Kühner) - St. 19/2, C 1058	
5 Soorten met slechts een zwak afhankelijk velum aan de hoedrand	
Herinnering :	
(hoed geschubd; lamelrand donker; steeltop helder violet)	<i>cinninata</i> var. <i>major</i>
(hoed vaalbruin, pluizig tot schubbig opengescheurd; steel kort, niet berijpt, basis verdonkerend)	<i>lacera</i>
Hoed (2 cm) beigeoker, met iets grijze waas; vezelig tot opstaand schubbig, hoedrand eerst met overhangende velumresten, later vezelig-gekamd. Steel (4 x 0,2 cm) met bleekroze steeltop, lager met beige vezels, basis knolvormig. Onder <i>els</i> , <i>wilg</i> , op <i>modderige bodem</i> <i>squarrosa</i> Rea - Dwergvezelkop - St. 10/2	
5* Velum ± sterk afhankelijk aan de hoedrand	6
6 <i>Volledig bleke soort</i> , leemkleurig tot okerokerachtig. Hoed (5 cm) bekleding dikwijls concentrisch opengescheurd, <i>rand lang met afhankelijk velum</i> . Steel (5 x 0,5 cm) <i>dikwijls wat roze aan de top</i> , over ± grote lengte bepoederd (<i>I. sindonia</i> heeft het bijzondere kenmerk ook beneden de cortina caulocystiden te hebben, zij het van een iets andere vorm), elders vezelig. Op kalkhoudende bodem. <i>sindonia</i> (Fr.) P. Karst. - (= <i>I. eutheles</i> , <i>I. kuehneri</i>) - Blonde vezelkop - St. 19/1, Bon 241, C 1057, 1065	
6* Duidelijk gekleurde soorten, met vezelig-wollige steel	
Herinnering:	
(hoed dofbruin, met opstaande vezelige schubjes, steelbasis donker)	<i>lanuginosa</i> s.l.
<i>Geheel geel gekleurde soort</i> , met <i>overvloedige cortina</i> . Hoed (4 cm) <i>collybioïd</i> , okerachtig, centrum rossig, lichter aan de rand, hoedhuid bijna glad, viltig-pluizig, hoedrand langdurig ingerold. Steel (4 x 0,4 cm) kort, versmald naar de basis, vezelig-viltig, niet bepoederd. Geur honingachtig. In groepen. <i>dulcamara</i> (Pers.) P. Kumm. s.str. - Gewone viltkop - St. 1/1, Bon 235, C 1011	
7 Umbo met velum bedekt, daardoor zilverig-grijs	8
7* Velum vooral op de hoedrand	11
8 Velum nogal schaars	
Herinnering:	
(steel bleek, gerande knol; hoed geeloker, gespleten; honinggeur)	<i>cookei</i>
(steel oker, ronde witte knol; hoed bister, vezelig gekamd)	<i>assimilata</i>
(steel wit, ronde knol; hoed okerachtig, vezelig gespleten)	<i>praetervisata</i>
(steel rossig, witte gerande knol; hoed rosbruin, gespleten)	<i>asterospora</i>
Hoed (4 cm) okerbruin, dicht gekamd tot fijn gespleten, centrum soms met fijn velum. Steel (4,5 x 0,6 cm) gelig, verblekend, bedekt met een vluchtige bepoederd, basis soms met kleine knol. <i>glabrescens</i> Velen. (= <i>I. abietis</i>) - Gladde vezelkop - St. 24/2	
8* Velum tamelijk duidelijk	9
9 Hoedhuid gespleten. Hoed (6,5 cm) conisch, rossig bruin tot <i>roodbruin</i> , umbo duidelijk gevlekt door een <i>zilverachtige velum</i> . Steel (7 x 0,6 cm) bleek, niet bepoederd, rossig verkleurend, vooral naar het midden, fijn vezelig gestreept, basis ± knollig. Onder loofhout ± op kalkrijke bodem, ruderaal. <i>maculata</i> Boud. - Gevlekte vezelkop - St. 5/4, Bon 235, C 1019	
9* Hoedhuid hoogstens fijn gespleten	10

- 10 Steel (4,5 x 0,5 cm) iets verdikt, wit, bruin verkleurend, met een verspreide maar vluchtige bepoedering. Hoed (4 cm) rosbruin, centrum dikwijls donker en grijsig door het velum, glad tot vezelig (= *I. phaeoleuca* Kühner) **splendens** var. **phaeoleuca** (Kühner) Kuyper - **Aarddrager** - St. 21/4, Bon 241, C 1066
- 10 Steel ± knolvormig
Herinnering :
(hoed bister, grijsachtig door velum, vezelig-gekamd; steel oker, witte ronde knol) **assimilata**
Hoed (4 cm) bruin strokleurig, centrum **duidelijk met wit velum bedekt**, vezelig tot iets gespleten; jonge exemplaren met ingebogen **hoedrand, duidelijk wit viltig**. Steel (5 x 0,7 cm) tamelijk dik, bijna volledig bepoederd (weinig opvallend!), wit, later naar de basis oker verkleurend, wat knollig.
..... **inodora** Velen. (= *I. albidodisca* Kühner) - **Geurloze vezelkop** - St. 20/2
- 11 **Zeer kleine soort**. Hoed (0,5-2 cm) grijsachtig beigebruin, centrum iets geschubd, hoedrand bleek, **concentrisch berijpt** door een vezelig velum. Plaatjes geelachtig.
Steel (3 x 0,2 cm) **slank**, volledig bepoederd, aan de top met roze tint, elders warm rosbruin. **In groepen, onder loofhout** **petiginosa** (Fr. : Fr.) Gillet - **Poedersteeltje** - St. 31/3, Bon 243, C 1076
- 11* Velum afhankelijk aan de hoedrand (of de plaatjes een weinig bedekkend) 12
- 12 Velum slechts weinig afhankelijk
Herinnering :
(Hoed fijn vezelig-schubbig, centrum met wit velum; steel wit, verspreide bepoedering) **inodora**
- 12* Velum duidelijk afhankelijk, **in dikke hoekige vlokken aan de hoedrand**. Hoed (4 cm) okergeel, rand eerst sterk ingerold, bleker, met umbo, vlokkig-schubbig. Steel (6 x 0,7 cm) wit, donzig bovenaan, viltig en rossig verkleurd naar de knolvormige basis. Sterke walgelijke geur.
..... **appendiculata** Kühner - **Franjevezelkop** - St. 10/4, C 1043

GROEP IV**OPVALLEND FIJN VEZELIG GESCHUBDE OF GESCHUBDE SOORTEN**

- 1 Opvallende versiering van **schubben** met opstaande punten:
Herinnering :
(steel wit, zijdeachtig, roodwordend; hoed bruin; perengeur) **bongardii**
(steel bruinig, viltig; hoed dofbruin, conisch; vlees roodwordend) **cervicolor**
(steelbasis blauwgroen; kleine soort, volledig geschubd) **calamistrata**
(steel vezelig, bovenaan violet; hoed donkerbruin; donkere lamelsnede) **cinninata var. major**
(steel vezelig, bovenaan ± roze, hoed dofbruin, kleine soort van vochtige plaatsen) **squarrosa**
Steel (4,5 x 0,5 cm) **volledig bedekt met bruine opstaande schubben op beige ondergrond**. Hoed (4 cm) bruin, ook **schubbig**. Contrasterend bleke plaatjes. Op vochtige bodem.
..... **hystrix** (Fr.) P. Karst. - **Schubbige vezelkop** - St. 7/4, Bon 239, C 1032
- 1* Opmerkelijk versiering van opstaande vezelige schubjes.
Herinnering :
(hoedrand en steel paarsgrijs, gebarsten umbo; steel vezelig) **griseoilacina**
(hoed donkerbruin; steeltop violet, viltig; slanke soort) **cinninata var. cinninata**
(hoedcentrum dicht bezet met vezelige schubjes; steel vezelig-wollig, zelfde kleur) **lanuginosa** s.lat.
Andere kenmerken 2
- 2 Soort met cortina. Hoed (4,5 cm) vaal okerbruin, bekleding viltig tot wollig, later pluizig, **vlokkig, fijn vezelig-schubbig**. Plaatjes eerst bleek, grijsachtig. Steel (6 x 0,6 cm) bleek, iets verbruinend, bovenaan bepoederd, elders vezelig-wollig.
flocculosa (Berk. →) Sacc. var. **flocculosa** (= *gausapata*) - **Vlokkige vezelkop** - St. 18/1, K&M 101, L 111^C, 112^D (*I. deglubens*), 113^D (*I. pallides*)
- 2* Soorten zonder opvallende cortina 3
- 3 Hoed (6 cm) conisch met umbo, bruinoker soms olijkleurig, centrum donker **geschubd, elders gespleten**. Steel (5 x 0,6 cm) bleek, bovenaan vlokkig, verbruinend, vezelig-gestreept. Onder **populier** en ander loofhout **squamata** J.E. Lange - St. 7/2, C 1011
- 3* **Kleine soort**. Hoed (2 cm) roodbruin tot rossig of donker vaalbruin, wollig-viltig, later met **donkere, opstaande, fijne vezelige schubjes**. Plaatjes bruin. Steel (4 x 0,25 cm) bruinachtig roze, donkerder naar de basis, met uitgebreide en dichte, maar vergankelijke berijping. Onder loofhout.
..... **calospora** Qué. - **Stekelspoorvezelkop** - St. 31/1, Bon 243, C 1075

GROEP V

SOORTEN MET ANDERE SPECIFIEKE KENMERKEN.

- 1 Soorten zonder opvallende kleur, maar met specifieke, aangename geur 2
- 1* Andere kenmerken 3
- 2 Soort met geur van *bittere amandelen*. Hoed (3 cm) *strogeel*, kaal, gespleten tot vezelig-gebarsten, soms schubbig opengescheurd. Plaatjes beige. Steel (4 x 0,4 cm) bleek, roze bovenaan, over gehele lengte dicht en volledig pruineus, ± met kleine knol *hirtella* Bres. - **Amandelvezelkop** - St. 25/2, Bon 241, C 1068
- 2* Soorten met andere geur
Herinnering :
(hoed okergeel, gespleten, umbo met velum; steel met gerande knol) *cookei*
(volledig geelachtig en met duidelijke cortina; collybioïd, wollig-fijnvlokkig) *dulcamara*
(zwakgroene var. van *I. corydalina*, met donkerbruine, ± aangedrukte schubben) var. *erinaceomorpha*
- 3 Algemene soort, met veranderlijk uitzicht, alleen herkenbaar door het geheel van kenmerken. Hoed (7 cm) met vrij duidelijke *conische umbo*, bekleding vezelig gekamd tot *opvallend gespleten*, bruin *strokleurig*. Plaatjes dikwijls geelachtig met olijftint. Steel (8 x 0,7 cm) tamelijk dik, recht, witachtig, bovenaan ± bepoederd tot fijn vlokkig, elders vezelig tot pluizig, basis ± ingegraven, soms iets knolvormig.
..... *rimosa* (Bull. : Fr.) P. Kumm. (= *I. fastigiata*) - **Geelbruine spleetvezelkop** - St. 6/-, Bon 235, C 1018
- 3* Andere kenmerken. Soorten met cortina bij jonge exemplaren, met subtiele roze tint aan de steeltop, bijna geheel zonder berijping, maar vezelig tot viltig 4
- 4 Herinnering:
(hoed vaalbruin, pluizig tot openscheurend; rand eerst met overhangend velum; steel kort, basis donker wordend) *lacera*
- 4* Hoed (4 cm) *tweekleurig*, *centrum bruin*, *crème nabij de hoedrand*, centrum dikwijls wat korrelig, elders iets gespleten. Steel (4 x 0,4 cm) volledig wit. Geur zwak. Onder loofhout.
..... *phaeodisca* Kühner - **Tweekleurige vezelkop** - St. 15/1, Bon 239, C 1041
- 4** Hoed (3,5 cm) dof bruinachtig, verblekend (hygrofaan), snel vlak, korrelig tot pluizig rond de umbo, soms met velum, elders vezelig-wollig. Steel (4 x 0,4 cm) wit, bruin verkleurd, soms gebundeld. Zurige geur. Op vochtige bodem.
..... *obscurobadia* (J. Favre) Grund & Stuntz (= *I. obscuroidia*) - **Bruine pelargoniumvezelkop** - St. 16/3

Bedankingen

Ik bedank de leden van de Cercle de Mycologique de Bruxelles en de Koninklijke Antwerpse Mycologische Kring voor het kritisch nalezen van deze sleutel, alsook de Antwerpse collega's voor de vertaling van de Franse tekst naar het Nederlands.

Literatuur

- ALESSIO C.L. (1980) *Inocybe. Iconographia Mycologica* 29. Trento.
- ARNOLDS E., KUYPER T.W. & NOORDELOOS M.E. (Red.) (1995) Overzicht van de paddestoelen in Nederland. Nederlandse Mycologische Vereniging, Wijster, 871 p. + 16 pl.
- BON M. (1988) Champignons d'Europe occidentale. Arthaud. 368 p.
- BON M. (1997-1998) Clé monographique du genre *Inocybe* (Fr.) Fr. *Doc. mycol.* 105: 1-47 + 3 pl, 108: 1-69 + 4 pl., 111: 1-40 + 3 pl.
- COURTECUISSIE R. & DUHEM B. (1994) Les champignons de France. Guide encyclopédique. Eclactis. 448 p.
- KONRAD P. & MAUBLANC A. (1924-1935) *Icones selectae fungorum*. Lechevalier & Fils, Parijs. 558 p. + 500 pl.
- KÜHNER R. & ROMAGNESI H. (1953) *Flore analytique des champignons supérieurs*. Masson, Parijs. XIV, 557 p.
- KÜHNER R. & ROMAGNESI H. (1977, herdruk) Compléments à la "Flore analytique". J. Cramer, Vaduz. *Bibliotheca Mycologica* 56: 484 p.
- KÜHNER R. (1980) Les Hyménomycètes agaricoïdes. *Bull. Soc. Linn. Lyon* 49, n° spécial: XVIII, 1027 p.
- KUYPER TH.W. (1986) A revision of the genus *Inocybe* in Europe, I – Subgenus *Inosperma* and the smooth-spored species of subgenus *Inocybe*. *Persoonia* Suppl. 3: 247 p.
- SINGER R. (1986) *The Agaricales in modern taxonomy* (4th ed.) Koeltz Scientific Books, Koenigstein. VIII, 981 p.
- STANGL J. (1989) Die Gattung *Inocybe* in Bayern. *Hoppea* 46: 5-388.

Rectipilus fasciculatus (Pers.) Agerer Een nieuwe Cyphella-achtige basidiomyceet voor België

Hubert De Meulder

Verenigde Natieslaan 131, B-2660 Hoboken

Summary

De Meulder H. 2002. *Rectipilus fasciculatus* (Pers.) Agerer, a newly recorded cyphellaceous basidiomycete from Belgium. A.M.K. Mededelingen 2002.4.

Rectipilus fasciculatus was found in the park "Vrijbroek" at Mechelen (Prov. Antwerp) on the 12th of July 2002, on a piece of bark of *Picea abies*.

Specific for the genus *Rectipilus* are the excipulum hairs without ramifications and the subsphaerical spores.

This collection is presumably the first record of this species from Belgium. A short description and drawings are given.

Samenvatting

Rectipilus fasciculatus werd gevonden in het "Vrijbroekpark" in Mechelen (Prov. Antwerpen) op 12 juli 2002 op een stuk schors van Fijnspar (*Picea abies*).

Specifiek voor het geslacht *Rectipilus* zijn de onvertakte haren van het excipulum en de subglobuleuze sporen.

Deze vondst is vermoedelijk de eerste voor België. Een korte beschrijving en figuren worden gegeven.

Tijdens een paddestoelen-kruidenwandeling in het Vrijbroekpark te Mechelen op 12 juli van dit jaar, waar ook enkele leden van de K.A.M.K. aanwezig waren, vond François De Cock een stukje schors van Fijnspar waarop zeer kleine, witte, tuitvormige bekertjes in dichte groepjes bijeen groeiden. Hoewel ze ook klein waren, ze weken toch duidelijk af van de eveneens minuscule vruchtlichaampjes van *Flagelloscypha minutissima* (Burt) Donk (Klein zweephaarschijfje), eveneens een *Cyphella*-achtige basidiomyceet, die ik reeds meermaals op hout had aangetroffen.

Door het veelvuldig gebruik van Breitenbach & Kränzlin (1986) Band 2 over de "Nichtblätterpilze" kon ik mij een gelijkende afbeelding voorstellen die ik in dit voortreffelijk werk had opgemerkt. Het was mij tevens duidelijk dat het hier niet over een ascomycete ging. De gelijkenis met de foto's in het boek van zowel *Henningsomyces candidus* (Pers.: Schleich.) O. Kuntze als van *Rectipilus fasciculatus*, was treffend.

Microscopisch onderzoek wees echter uit dat ik, volgens "Breitenbach" *Rectipilus fasciculatus* gedetermineerd had.

Het artikel van Agerer (1973) gaf volledige zekerheid. Het verschil met de eerder genoemde *H. candidus* is, dat deze laatste vertakte randharen heeft terwijl die van de gevonden soort onvertakt zijn. Het verschil in de structuur van de randharen ligt aan de basis voor de afsplitsing tussen deze beide geslachten. Voor Agerer was dit onderscheid voldoende om het geslacht *Henningsomyces* te splitsen in twee homogene geslachten waardoor *Rectipilus* als nieuw

geslacht gecreëerd werd.

Deze soort werd niet eerder gemeld voor België; ook in Nederland is ze volgens "Overzicht van de Paddestoelen in Nederland" tot 1995 nog niet aangetroffen. Het exsiccataat werd ter beschikking gesteld van de Nationale Plantentuin te Meise.

BESCHRIJVING

RECTIPILUS FASCICULATUS (Pers.) Agerer

Syn.: *Solenia fasciculata* Pers.

Vruchtlichamen: 0,5-1 x 0,2-0,5 mm, buis-tot urnvormig, rand naar binnen gebogen, opening duidelijk zichtbaar, glad tot viltig, wit, hol, met randharen die aan de monding soms zeer lang kunnen zijn; in gedrongen groepjes, geotropisch groeiend.

Subiculum: geen.

Randharen: tot 100 μ m lang en 2-4 μ m diameter, onvertakt, dikwandig, stomp tot dunner uitlopend naar de top, strogeel of hyalien; sommige haren zijn met organisch materiaal geïncrusteerd, soms met septen; in Kongorood-ammoniak zwellen sommige haren iets op.

Sporen: 4-6,5(7) x (3)4-5,5 μ m, subglobuleus tot ovaal, glad, hyalien, dunwandig, inhoud soms met druppels.

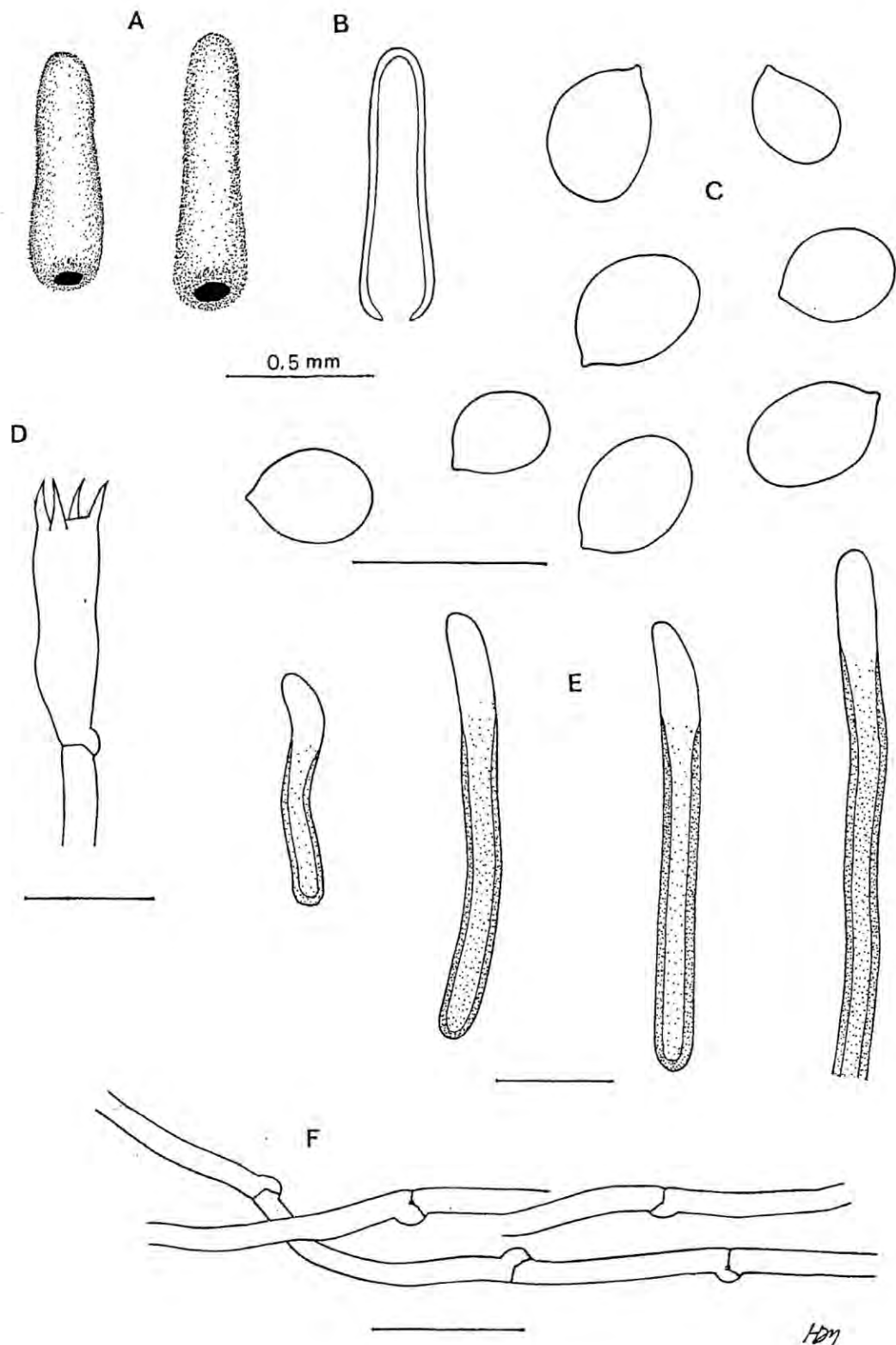
Basidia: 13-30 x 4,5-6,5 μ m, suburniform, (2) 4 sterigmata en basale gesp.

Subhymeniale hyfen: monomitisch, 1-2 μ m diameter, hyalien, septen met gespen die moeilijk te onderscheiden zijn.

Cystiden: niet waargenomen.

Onderzocht materiaal: op stukjes schors van Fijnspar (*Picea abies*), Mechelen "Vrijbroekpark", I.F.B.L. D4.27.43, 12.07.'02, Leg. F. De Cock, det. H. De Meulder (BR).

Opmerkingen: karakteristiek voor de gevonden soort zijn voornamelijk de kleine, witte, hangende buisvormige vruchtlichamen, de onvertakte randharen en de subglobuleuze sporen.

Literatuur

AGERER R. (1973) - *Rectipilus*, eine neue Gattung cyphelloider Pilze. *Persoonia* 7: 389-436.

BREITENBACH J. & KRÄNZLIN F. (1986) - Pilze der Schweiz, Band 2: Nichtblätterpilze. Luzern, Mykologia Verlag.

Nieuwtjes uit de recente tijdschriften

Karel Van de Put

Schweizerische Zeitschrift für Pilzkunde 80 (3), 2002

Als paddestoelen van de maand worden met kleurenfoto en microtekeningen voorgesteld enerzijds een *Aleurina* spec. en anderzijds *Cheimonophyllum candidissimum*. Als aanvulling op deze laatste vinden wij een sleutel tot de witachtige paddestoeltjes met zijdelings aangehechte steel. Dr. R. Flammer, die geregeld mededelingen doet over toxicologische problemen, bespreekt enkele gevallen van acute mond- keel- en maagontsteking na het nuttigen van eekhorentjesbrood afkomstig uit China; de klachten werden veroorzaakt door de aanwezigheid van rhyfyden (naaldvormige oxalaatkristallen), vermoedelijk van *Aracea*-achtige planten; de Oost-Aziatische gewoonte om korven in te kleden met plantenbladeren zou aan de basis kunnen liggen van deze contaminatie. H. Clemençon gaat nog eens in op de problematiek van *Clitocybe acromelalga*. Dezelfde auteur brengt verder nog een korte bijdrage over de microscopie van de stekelcellen die in het mycelium of/en rhizomorfen van bijna alle *Stropharia*-soorten voorkomen (met microfoto).

Schweizerische Zeitschrift für Pilzkunde 80 (4), 2002

De paddestoelen van de maand zijn deze keer *Lactarius hepaticus* en *Geopyxis foetida*. H. Clemençon bespreekt *Kickxella alabastrina*, een schimmel met stervormige of bloemvormige allures op paardenmest, met microfoto's en historische plaat. Dezelfde auteur bespreekt de steelbasidiën van *Boletus edulis*, met microfoto. Het artikel van A. Riva over de Boleten uit de sectie *Fragrantes* en *Appendiculati* (een reactie op het boek van Waldvogel) wordt opgesmukt met kleurenfoto's van

B. appendiculatus, *B. subappendiculatus*, *B. impolitus*, *B. depilatus*, *B. pseudoregius* en *B. fragrans*. Verder reageert dr. Flammer op de handel in medicinale paddestoelen en bespreekt T. Stijve *Agaricus blazei*, een paddestoel die momenteel in Japan furore maakt om zijn culinaire en medicinale eigenschappen (met kleurenfoto).

Bolletino del gruppo micologico G. Bresadola XLIV (3), 2001

K. Soop brengt een revisie van het *Cortinarius suber* complex met beschrijving en kleurenfoto van *C. suber* en *C. suber* var. *brunneogriseus* comb. nov. In een studie over *Inocybe* bespreken X. Carteret en P. Reumaux achtereenvolgens *I. subrubens*, *I. cinnamomicolor* sp. nov., *I. mystica*, *I. splendissima* sp. nov., *I. subalbidodisca* en *I. pseudorubens* sp. nov. (alle met microtekeningen en kleurenplaat). Op de bijgevoegde midden paginas vinden wij nog kleurenfoto's van *Cortinarius speciosissimus*, *C. humicola* en *C. bolaris*. De laatste bijdrage in dit tijdschrift is gewijd aan macromyceten uit Bolivia met mooie kleurenfoto's.

Mycologist Vol. 16 (1-2), 2002

Als nieuwe Britse vondsten worden vermeld: *Lactarius romagnesii*, *Russula fuliginosa*, *Sistotrema efibulatum*, *Tubulicrinis chaetophorus*, *Coroniciun alboglaucum* en *Cercospora crepidis*. In "Nuttige fungi van de wereld" bespreekt D.N. Pegler *Terfezia arenarum*, de woestijntruffel, mogelijk het zgn. manna van de Israëlieten (met kleurenfoto). Verder vinden wij nog enkele wetenschappelijkere artikels, minder interessant voor de doorsnee liefhebber: *Myxotrichum chartarum* (Onygenales) groeiend op karton; over het belang van de vacuolen; wortelrot bij kruidplanten door *Armillaria mellea*; galvormende schimmels op *Veronica* en over *Candida albicans*.

Het 2de nummer van deze jaargang is volledig gewijd aan één thema: moleculaire mycologie, met voorbeelden van deze nieuwe technieken in verband met systematiek, stambomen ed.

← **Figuren** *Rectipilus fasciculatus*

A: vruchtlichamen; B: doorsnede vruchtlichaam; C: sporen; D: basidium; E: randharen; F: hyfen.
maatstreep = 10 µm

PSL-Nieuws 9 (2), 2002

J. Bollen brengt nog wat aanvullende commentaar bij zijn eerdere beschrijving van *Pachyella violaceanigra*. *Paratrichophaea macrocystis* en *P. michiganensis* zijn twee zeldzame mestbewonende pelsbekertjes gevonden in Zuid-Limburg en met microtekeningen en volledige beschrijving voorgesteld door R. Bronckers. De fructificatie van *Polyporus umbellatus* in het Bos Elsloo werd gedurende 15 jaar gevolgd door J. Bollen. P. Kelderman brengt een balans van de waarnemingen van Aardsterren in Limburg over de periode 1982 t/m 2001 (met verspreidingskaartjes). Verder bespreekt R. Bronckers nog de afwijkingen bij *Paratrichophaea macrocystis*, veroorzaakt door een mosmijt, brengt nog een beschrijving van *Strattonia carbonaria*, een pyrenomyceet op brandplekken en stelt samen met P. Kelderman nog *Sepultaria semiimmersa* voor, een nieuwe grondbekerswam voor Nederland. (Al deze artikeltjes voorzien van microtekeningen).

Mycologia Helvetica 11 (2), 2001

Deze aflevering is bijna volledig gewijd aan enkele nieuwe soorten. Jacqueline Bonnard stelt *Pluteus albineus* sp. nov. voor, een witte, gespenloze soort met claviforme cheilocystiden. *Pluteus sandalioticus* sp. nov. wordt beschreven door M. Contu, een soort die voorheen doorging als *P. pouzarianus* ss Contu. Dat vogels een rol spelen in de mycologie bewijst R. Dougoud met de beschrijving van *Pseudombrophila stercofringilla* sp. nov., een ascomycete op de uitwerpselen van Kepen. Alle drie artikeltjes met zwartwit foto's en microtekeningen. Verder is er nog een studie van N. Küffer en Beatrice Senn-Irlet over houtafbraak en enzymatische activiteit van zwammen die op *Alnus viridis* groeien.

Cryptogamie Mycologie 23 (2), 2002

M.C. Janex-Favre en A. Pargy-Leduc bestuderen de ontwikkeling van de ascocarp en het hymenium bij de truffels. *Sebacina allantoides* sp. nov. is een heterobasidiomyceet die gevonden werd op de stambasis van *Lonicera* en wordt met microtekeningen voorgesteld door R. Kirschner en F. Oberwinkler. M. Zotti bespreekt de mycologische flora van de Ligurische beukenbossen, met een uitgebreide vindlijst. *Clitocybe dryadophila* is nieuw voor Polen en wordt door M. Ronikier en Anna Miskiewicz voorgesteld met een summiere microtekening. Verder is er nog een recente bibliografielijst van Pyrenomyceten s.l. door A. en C. Bellemère.

Rivista di Micologia 44 (1-4), 2001

In een 2e bijdrage over de interessante soorten uit het

Monzapark bespreekt L. La Chiusa *Agaricus maskae**, *A. porphyizon**, *A. romagnesii**, *Agrocybe arvalis** en *A. vervactii**. A. Favre en P.A. Chevassut bespreken *Cortinarius leproleptopus** en *C. cepistipes** sp. nov. In een 1^e bijdrage over het genus *Melanoleuca* bespreken R. Fontenla et al. *M. poliroleuca** en *M. subbrevipes**. In zijn studie over het subgenus *Aspropaxillus* (genus *Leucopaxillus*) pleit A. Riva tegen het synonymiseren van *L. candidus** met *L. giganteus**, met een sleutelte tot deze twee en *L. lepistoides**. A. Testoni brengt een vindlijst van soorten uit het Traversantebos en M. Sarnari levert een bijdrage tot de *Russula*'s uit de subsectie *Urentes*, reeks *Formosae* ad interim met *R. blumiana** en reviseert het type van *R. ochrosperma*. P. Cazzoli en G. Consiglio bespreken het genus *Boletus* met *B. edulis**, *B. pinophilus**, *B. aestivalis**, *B. aereus**, *B. calopus**, *B. radicans**, *B. pulverulentus**, *B. fragrans**, *B. impolitus**, *B. aemilii**, *B. depilatus**, *B. fechtneri**, *B. pseudoregius**, *B. pulchrotinctus**, *B. appendiculatus**, *B. regius**, *B. subappendiculatus**, *B. dupainii**, *B. permagnificus**, *B. lupinus**, *B. erythropus**, *B. queletii**, *B. comptus**, *B. luridus**, *B. torosus**, *B. poikilochromus**, *B. rhodopurpureus**, *B. satanas**, *B. rhodoxanthus**, *B. legaliae** en *B. rubrosanguineus**. M. Chiari vergelijkt de interpretatie van *Lepista inversa** en *L. flaccida** bij de verschillende auteurs en maakt de nieuwe combinatie *L. flaccida* var. *inversa* comb. nov. G. Ricci en Claudia Perini vonden *Ramariopsis pulchella**. A. Montecchi en M. Sarasini bespreken enkel Elasmomycetaceae* uit Italië en H. Bess en K. Bode bespreken het genus *Sepedonium** in Calabrië. C. Losi en G. Ricci brengen een lijst van gevonden aphylo's tijdens een studieweek, met kleurenfoto's van *Asterodon ferruginosus**, *Steccherinum subcrinale** en *Tomentella radiosus**. *Pluteus dietrichii** wordt voorgesteld door A. Ganziero en G. Gasparini bespreekt de in Italië zeldzame *Melanoleuca verrucipes**. F. Esteve-Raventos en M. Villareal brengen *Inocybe lavandulochlora** sp. nov. uit Spanje. L. La Chiusa gaat verder met het genus *Hebeloma* met *H. circinans**, *H. edurum** en *H. radicosum**. In een 2^e bijdrage tot de Hygrophoraceae bespreekt C. Papetti *H. hyacinthinus**, *H. purpurascens**, *H. erubescens**, *H. fragicolor** en *H. olivaceoalbus* var. *candidus*. *Endoptychum arizonicum** is een nieuwe secotioïde soort voor Italië die wordt voorgesteld door M. Sarasini en M. Contu. P. Franchii en M. Marchetti bestuderen de mycoflora van het Alnetum viridis met *Alnicola scolecina**, *Clitocybe alnetorum**, *Lactarius alpinus**, *L. obscuratus* var. *subalpinus**, *Russula alnetorum** en *Alpova diplophloeus**. G. Consiglio brengt een eerste deel over het genus *Cortinarius*, subgenus *Phlegmacium* in Italië met C.

*coerulescens**, *C. eucoerulescens**, *C. caesiostamineus**, *C. dibaphus* var. *bresadolae**, *C. spectabilis**, *C. calochrous* var. *coniferarum**, *C. claricolor*, *C. reverendissimus**, *C. olidoamarus**, *C. paramoenolens**, *C. balteatocumatilis* var. *laetus** en *C. largus**. A. Montecchi et al. geven commentaar bij de verschillende interpretaties van *Tuber asa**. *Leucopaxillus phaeopus** en *Rhodocybe obscura** zijn Zwitserse vondsten die worden voorgesteld door C. Lavorato en M. Contu. *Lactarius lignyotus* var. *canadensis** (donkere lamellenrand!) wordt uit Frankrijk gesignaleerd door Licia Alpago-Novello. L. Braccini en A. Riva stellen een vondst van *Tricholoma myomyces* f. *bisporigerum** voor. (* = kleurenfoto).

Revue du Cercle de Mycologie de Bruxelles 2, 2002

Monique Prados geeft een overzicht van de excursies in 2001, met kleurenfoto's van *Collybia konradiana*, *Rozites caperata*, *Flammulaster limulatooides* en *Lepiota carinii*. A. Fraiture gaat nog even verder in op zijn vorig artikel over *Amanita vittadini* en R. Walley bespreekt interessante vondsten uit het Zoniënwood met kleurenfoto's van *Parthenope pilatii* en *Pluteus insidiosus*. Een macroscopische sleutel tot de meest voorkomende *Inocybes* wordt voorgesteld door J. Lachapelle. Het genus *Cordyceps* in België wordt besproken door D. Ghyselinck, met sleutel, verspreidingskaartjes en kleuren foto's van *C. capitata*, *C. rouxii*, *C. ophioglossoides* en *C. gracilis*. Mireille Lenne en A. Fraiture bespreken een vondst van *Ascobolus*

degluptus, met microfoto, deze ook van *A. stictoides*. *Discinella lividopurpurea* wordt voorgesteld door J.R. De Sloover, met microtekening en kleurenfoto. A. Vanderweylen bespreekt *Gymnosporangium sabiniae*, een roest op *Pyrus*, met kleuren- en microfoto's.

Svampe 46, 2002

J. Vesterholt bespreekt 28 *Russula* soorten die in Denemarken voorkomen onder naaldbomen, met een sleutel gebaseerd op de veldkenmerken en met kleurenfoto van *R. delica*, *R. nigricans*, *R. adusta*, *R. densifolia*, *R. foetens*, *R. aeruginea*, *R. vesca*, *R. mustelina*, *R. ochroleuca*, *R. puellaris*, *R. nauseosa*, *R. cessans*, *R. integra*, *R. paludosa*, *R. vinosa*, *R. decolorans*, *R. coerulea*, *R. amethystina*, *R. emetica*, *R. fragilis*, *R. atorubens*, *R. sanguinea*, *R. queletii*, *R. sardonina* en *R. torulosa*. Het nut van "the twitching syndrome", d.i. het opsporen van zeldzame fungi, wordt besproken door J. Heilmann-Clausen, die er op wijst dat zo belangrijke inlichtingen worden verzameld, die nuttig kunnen zijn voor het nemen van beschermende maatregelen maar dat terzelfdertijd niet mag vergeten worden om gekende terreinen toch nog regelmatig te blijven verkennen. Als soort van het seizoen stelt J. Petersen *Volvariella gloiocephala* voor met kleurenfoto. M. Christensen kaart het probleem aan van de giftigheid van *Tricholoma equestre* (kleurenfoto) naar aanleiding van een publicatie in de medische literatuur. Verder is er nog een uitgebreide en met vele mooie kleurenfoto's geïllustreerde bijdrage van P. Jørum over de keverfauna op paddestoelen.

Lidgeld 2003

De leden worden verzocht het lidgeld voor 2003, 18 EUR voor een individueel lidmaatschap of 20 EUR voor een gezinslidmaatschap, zo vlug mogelijk te betalen, ofwel contant of door overschrijving op bankrekeningnr. 320-4183209-57, op naam van de Koninklijke Antwerpse Mycologische Kring v.z.w. te Antwerpen. Men kan daarvoor het bijgevoegde overschrijvingsformulier gebruiken.

Buitenlandse leden betalen 20 EUR (het lidgeld verhoogd met extra verzendingskosten) voor een individueel lidmaatschap of 22 EUR voor een gezinslidmaatschap, contant of door overschrijving op postrekeningnr. 000-1415744-29, indien alle kosten ten laste van de opdrachtgever worden genomen.

Bij alle andere wijzen van betaling dient 27 EUR overgemaakt te worden ter dekking van supplementaire bankkosten en/of koersverschillen.

Contante betaling te regelen met de schatbewaarder KAMK: André Jacobs, Lode Zielenslaan 35 bus 7, 2050 Antwerpen.

Wij dringen aan op een vlotte betaling, dit om nutteloze kosten te vermijden en ons toe te laten U ononderbroken de publicaties van onze vereniging toe te sturen.

Archief Louis Imler

André Jacobs

Lode Zielenslaan 35 bus 7, B-2050 Antwerpen

Toen ik in 1995 in mijn 'archieven' aan het rommelen was, vond ik, naast correspondentie die ik gewisseld had met bekende letterkundigen, ook nog overdrukjes van artikelen, die onze overleden voorzitter, Louis Imler, gepubliceerd had in Franse mycologische tijdschriften.

Ik bood mijn brieven aan in het toenmalige Archief en Museum voor het Vlaams Cultuurleven (AMVC) en vroeg tevens of zij geïnteresseerd waren in die overdrukjes. En wat bleek, enkele dagen later ontving ik een brief van een wetenschappelijk medewerker waarin het volgende te lezen stond:

'In het nieuwe dossier van mycoloog Louis Imler (II 42/D) bevinden zich de 13 overdrukjes die u mij overhandigd heeft. Zo blijft ook de naam van deze verdienstelijke wetenschapsman bewaard voor de toekomst'.

Tijdens het onlangs op orde brengen van de bibliotheek van de Kring, doken nogmaals een zestal artikels op van de hand van wijlen onze voorzitter, hoofdzakelijk gepubliceerd in het 'Bulletin de la Société Mycologique de France'.

Samen met zeventien teksten die ooit verschenen in Sterbeeckia heb ik zowel het Nederlands- als Franstalig materiaal aan het ondertussen van naam veranderde AMVC-Letterenhuis overgemaakt.

Ik vraag me ondertussen af, of er zich onder onze leden geen personen bevinden, die nog in het bezit zijn van briefwisseling, handschriften of andere documentatie in verband met Louis Imler. Indien ja, ware het misschien interessant om ook deze herinneringen te laten opnemen in het AMVC-Letterenhuis dossier II 42/D, alvorens ze bij één of andere gelegenheid onherroepelijk zouden verdwijnen!

Raadpleging van de documenten, die er zich nu bevinden, is steeds kosteloos en mogelijk in de leeszaal van het AMVC-Letterenhuis, Minderbroedersstraat 22 te 2000 Antwerpen.

Ook beschikken wij over een inventaris van de teksten, die het dossier tot op heden omvat. Eventueel nog opduikende documentatie kan steeds via de Kring aan het Archief overgemaakt worden!

Nieuwtjes uit de bibliotheek

Pascale Holemans

Het einde van het seizoen is aangebroken. De natuur komt tot rust en de mycologen hopen ook een beetje op adem te komen. Meestal gebeurt het niet. Alles wat we afgelopen jaar verzameld hebben, wordt verwerkt, gerepertorieerd, en vraagtekens kunnen een antwoord krijgen. Dat vergt tijd en literatuur. Een goede reden om de bibliotheek te gebruiken. Nu we een mooie catalogus hebben (voor slechts 2 euro) kan er thuis al eens gekeken worden of de bibliotheek iets bevat om te sleutelen of om te helpen bij de valstrikken van de mycologie. De boeken en tijdschriften zijn heel het jaar door ter beschikking. Ook is er nog steeds onze fiche-database om aan

documentatie te komen. Alles wat in de tijdschriften uit onze bibliotheek is verschenen wordt hierin opgenomen. Is er iets verschenen over die soort, dan kan het hierin opgezocht worden. Het enige dat er moet gebeuren is de naam doorspelen en ik vertel je in welk tijdschrift het te vinden is.

Nog goed nieuws: het 5de deel van Flora Agaricina Neerlandica, Agaricaceae, *Agaricus*, *Lepiota* etc., door Noordeloos, Kuyper & Vellinga, beter gekend als FAN 5 (Baf 002e) is aangekomen.

Nog een fijne winter en tot binnenkort.

Werkweek 2003

Onze jaarlijkse werkweek in 2003 zal zoals vorig jaar plaats vinden te Heer-sur-Meuse in het vakantiecentrum Domaine de Massembre van zaterdag 20 september (middagmaal) tot zaterdag 27 september (ontbijt).

De overnachtingen zijn voorzien in paviljoen type A met WC en wasgelegenheid op de kamer en douches op de gang. Wegens plaatsgebrek in het paviljoen zijn nog een zestal kamers voorzien in het centraal gebouw type W met WC en wasgelegenheid op de kamer en badkamer op de gang.

Een ruime zaal voor microscopie is in het paviljoen beschikbaar.

Zoals andere jaren is het mogelijk om slechts gedurende enkele dagen deel te nemen.

Indien u een kamer wenst te delen, gelieve zelf afspraken te maken met een kamergenoot.

Prijs per dag volpension 37,50 EURO, verzekering, drinkgelden, administratiekosten inbegrepen. Toeslag eenpersoonskamer 4,00 EUR per nacht. Bedlinnen bij minder dan 3 overnachtingen 5,00 EURO. Handdoeken zelf meebrengen.

Zoals elk jaar wordt één excursie per dag voorzien, namiddag en avond zijn voorbehouden voor determinatie.

Onze jaarlijkse studietocht in de omgeving van Nismes zal op zondag 21 september plaats vinden, dan is er ook een namiddagwandeling.

Teneinde tijdig de nodige kamers te kunnen reserveren, verzoeken we de leden die wensen deel te nemen **vóór 31 januari uw inschrijvingsformulier terug te sturen** aan Guido Le Jeune, en een **voorschot van 37,50 EURO te storten** op rek 320-4183209-57 van KAMK te 2050 Antwerpen.

Zo snel mogelijk ontvangt U meer informatie over het volledig programma. In afwachting kunt U steeds inlichtingen bekomen bij:

Guido Le Jeune
Beemdenlaan 67
2900 Schoten
Tel: 03/ 658 54 31

Twaalfde Vlaamse Mycologendag 22 maart 2003

De twaalfde Vlaamse Mycologendag heeft volgende jaar plaats in de Nationale Plantentuin van België te Meise op zaterdag 22 maart 2003. De lezingen worden gehouden in de conferentiezaal van het Kasteel van Bouchout.

Posters kunnen ook worden gepresenteerd in een aangrenzende zaal, de Brabantzaal.

In de conferentiezaal beschikt met over een dia-apparaat, een over-headprojector en een LCD projector. Voor een LCD-projectie is het aangewezen een eigen computer met CD-rom mee te brengen.

We starten de Vlaamse Mycologendag zoals gewoonlijk vanaf 9u30 met koffie. De lezingen vangen aan om 10u00. Belegde broodjes en drank kan men, mits betaling, 's middags bekomen in de personeelsmess. Pick-nick mag ook meegebracht

worden. Tijdens de middag zal er ook de mogelijkheid bestaan om onze tuinwinkel te bezoeken, waar men een zeer uitgebreide keuze aan boeken aantreft. Voor de deelnemers is de toegang tot de Plantentuin gratis.

Wie interesse heeft om een mededeling te houden of een demonstratie of een activiteit wil organiseren tijdens de Mycologendag brengt hiervan André De Kesel (tel. 02/2600938) en Jan Rammeloo (tel. 02/2600928) op de hoogte (als het kan per E-mail: adk@br.fgov.be, met copy naar rammeloo@br.fgov.be).

De Nationale Plantentuin te Meise is bereikbaar met bus Brussel-Londerzeel (L), vanaf station Brussel Noord of via de A12 uitrit 3.

Educatieve avonden

De bijeenkomsten gaan door in het verenigingslokaal, de Bioruimte van het RUCA, Groenenborgerlaan 171 te 2020 Antwerpen, aanvang telkens om 20 uur, tenzij anders vermeld. Vóór iedere vergadering is er vanaf 19.30 uur gelegenheid om boeken uit de bibliotheek te ontlenuen.

dinsdag 7 januari	Nieuwjaarsreceptie (zie aankondiging p.96)	
dinsdag 14 januari	Interessante vondsten van de werkweek	Johan Paulussen e.a.
dinsdag 21 januari	Cursus microscopie gevorderden	19.30 u
dinsdag 28 januari	Adviesraad	
dinsdag 4 februari	Cursus microscopie beginners	19.30 u
dinsdag 11 februari	Hoe herkennen we Polyporen op het terrein	Ivo Antonissen
dinsdag 18 februari	Cursus microscopie gevorderden	19.30 u
dinsdag 25 februari	Raad van bestuur	
dinsdag 4 maart	Cursus microscopie beginners	19.30 u
dinsdag 11 maart	Inktzwammen op mest	Jos Volders
dinsdag 18 maart	Cursus microscopie gevorderden	19.30 u
dinsdag 25 maart	Algemene Vergadering van de werkende leden.	

Nederlandse Mycologische Vereniging

NIEUWJAARSBIJEENKOMST op zaterdag 11 januari 2003

De Nieuwjaarsbijeenkomst zal weer plaatsvinden in het WICC (Wageningen International Congress Centre), Lawickse Allee 11 te Wageningen (tel. 0317-490133). Vanaf ongeveer 10.00 uur is er in de kantine van het WICC koffie te verkrijgen.

Het is niet toegestaan om in de kantine uw zelf meegebrachte lunch te nuttigen, wel kunt u er allerlei lunchgerechten kopen.

Programma (voorlopig)

10.30-10.40	Welkomstwoord
10.40-11.25	L. Jalink & M. Nauta: Door mist en regen: Een mycologische verzamelreis op West-Groenland
11.25-11.45	N. Dam: Rijk Oostenrijk
11.45-12.10	Mededelingen van de leden
12.10-12.20	B. de Vries & A. Gutter: Paddestoelkarteringsproject
12.20-12.35	M. Veerkamp & E. Arnolds: Paddestoelenmeetnet
12.35-14.15	Lunchpauze
14.15-15.00	M.E. Noordeloos: <i>Boletus</i> en <i>Xerocomus</i> ; raadsels en oplossingen.
15.00-15.50	Mededelingen van de leden
15.50-16.00	R. Douwes: De werkweken van 2003
16.00	Sluiting

FLORADAG zaterdag 15 maart 2003

De floradag zal worden gehouden op zaterdag 15 maart 2003 in Leiden in de collegezaal van het Nationaal Herbarium, Einsteinweg 2.

Koffie en thee zijn verkrijgbaar; frisdrank alleen met een chipper. De lunch dient u zelf mee te nemen. Er zijn geen restaurants of winkels in de nabije omgeving. Het programma bestaat dit jaar wederom uit twee delen. Het ochtendprogramma is ecologisch gericht, het middagprogramma is taxonomisch en geheel aan boleten gewijd.

Programma (Koffie/thee vanaf 10.00 uur)

10.30-11.00	Marcel Groenendaal: Ontwikkeling van de mycoflora in de Kerf bij Schoorl.
11.00-11.30	Marijke Nauta & Leo Jalink: Wasplaatgraslanden in de duinen, een kleurrijk succes van gericht duinbeheer.
11.30-12.00	Jaqueline Baar: Mycorrhiza paddenstoelen in elzenbroekbossen: een kijkje boven en onder de grond.
12.00-12.30	Aad Termorshuizen: Saaie dennenbossen? Tien jaar later.
12.30-14.00	Middagpauze
14.00-14.30	Chiel Noordeloos: nieuwe ontwikkelingen in de taxonomie van de Boletales.
14.30-15.00	Sietse van der Linde: Eekhoortjesbrood in Nederland: welke soorten hebben we eigenlijk?
15.00-15.30	Henk den Bakker: <i>Leccinum</i> : een soortenrijk geslacht?

Zesde ontmoetingsdag Antwerpse Koepel voor Natuurstudie

ANKONA, de Antwerpse Koepel voor Natuurstudie organiseert in 2003 voor de zesde maal haar jaarlijkse ontmoetingsdag. Eenieder die begaan is met de natuur en natuurstudie in de provincie Antwerpen is van harte welkom op **zaterdag 8 februari 2003** vanaf **9.30 uur** in het **provinciehuis, Koningin Elisabethlei 22 te 2018 Antwerpen**. Op deze studiedag worden een aantal natuuronderzoeken in de provincie Antwerpen uit de doeken gedaan, maar wordt ook aandacht gevraagd voor paleontologie en sterrenkunde.

De voormiddag start om 10.00 uur met het openingswoord en een reeks korte oproepen, waarna men voordrachten kan bijwonen van één van volgende themagroepen: beheer, reptielen en amfibieën, zoogdieren, paleontologie en sterrenkunde.

Op het namiddagprogramma staan (onder voorbehoud, wijzigingen kunnen nog volgen)

Eddy Gadeyne (MILVUS)

Wouter Van Landuyt (Instituut voor Natuurbehoud)

Tim Adriaens (lieveheersbeestjeswerkgroep Coccinula)

Bart Van de Vijver en Sofie Vincke (Universiteit Antwerpen)

Jos Volders (KAMK)

Dirk Vandenbussche (PIH)

Dagroefvogeltellingen

Atlasproject flora van Vlaanderen: stand van zaken en toekomst

Verspreiding en ecologie van lieveheersbeestjes in Vlaanderen

Diatomeeën in het Netebekken

Wat zijn Gordijnzwammen?

Adders, zwarte gaten en laarzen, een blik op het provinciale soortenbeleid

Gedurende de ganse dag zijn info- en boekenstands van diverse natuurverenigingen te bezoeken. Ook de KAMK is er met een infostand aanwezig. **De deelname aan deze studiedag is gratis maar inschrijven is noodzakelijk.** Voor meer informatie en inschrijving kan u terecht bij Dirk De Beer (03-259 12 36 /natuur@pih.provant.be). Op de ANKONA-site vindt u het volledige programma terug (www.ankona.be).

Limburgse Koepel voor Natuurstudie organiseert twaalfde contactdag

Op zaterdag **18 januari 2003** organiseert de Limburgse Koepel voor Natuurstudie (LIKONA) haar jaarlijkse contactdag in het **Limburgs Universitair centrum in Diepenbeek**. Alle LIKONA-leden, maar ook alle overige geïnteresseerden, worden uitgenodigd om deel te nemen. Deze uitnodiging geldt uiteraard ook buiten de provinciegrenzen. **De deelname is gratis, maar inschrijven is noodzakelijk.**

Vanaf 8.45 u is iedereen welkom in het LUC, Universitaire Campus, gebouw D in Diepenbeek.

Voor het volledige programma van de contactdag (korte mededelingen, voordrachten binnen de werkgroepvergaderingen, en een overzicht van de posters) kan men terecht op de LIKONA-website.

Voor inlichtingen en inschrijvingen kan men tijdens de kantooruren terecht bij het LIKONA-secretariaat in Het Groene Huis, tel. 011 26 54 62, fax 011 26 54 55

e-mail: likona@limburg.be, internet: <http://www.limburg.be/likona/>

Koninklijke Antwerpse Mycologische Kring

De Antwerpse Mycologische Kring werd opgericht in 1946. In 1963 werd het een vereniging zonder winstgevend doel. Zij heeft als doel de mycologie te bevorderen. De Koninklijke Antwerpse Mycologische Kring organiseert hiertoe excursies, vergaderingen, voordrachten, determinatieavonden, werkweken, demonstratiedagen, tentoonstellingen. Er wordt driemaandelijks een tijdschrift uitgegeven, AMK Mededelingen. Op onregelmatige tijdstippen verschijnt Sterbeeckia, een publicatie genoemd naar de Antwerpse priester, mycoloog, kruidkundige en architect, Franciscus Van Sterbeeck (1630-1693).

In 1991 werden AMK Mededelingen en Sterbeeckia bekroond met de Emiel Van Rompaeyprijs voor floristiek. Er wordt systematisch een gegevensbestand bijgehouden over de verspreiding van paddestoelen in ons land.

De Koninklijke Antwerpse Mycologische Kring onderhoudt ook contacten met andere mycologische verenigingen in binnen- en buitenland. De K.A.M.K. is erkend door de Vlaamse Mycologen Vereniging.

De K.A.M.K. bezit een bibliotheek, die ondergebracht is in het verenigingslokaal, de Bioruimte van het RUCA, Groenenborgerlaan 171 te 2020 Antwerpen. Alle leden kunnen hieruit boeken ontlenuen. Het lidgeld bedraagt 18 EUR per jaar, een gezinslidgeld 20 EUR. Betaling kan geschieden door overschrijving op bankrekening nr. 320-4183209-57 van de Antwerpse Mycologische Kring v.z.w. te Antwerpen. Buitenlandse leden betalen 20 EUR, 22 EUR voor een gezin, indien contant betaald wordt aan André Jacobs, Lode Zielenslaan 35 bus 7 te B-2050 Antwerpen. Bij overschrijving vanuit het buitenland op postgiro op PR 000-1415744-29 dienen de kosten door de betaler worden gedragen. Indien de betaling op een andere wijze gebeurt dient 27 EUR betaald ter dekking van kosten.

KAMK publicaties

Bij de bibliothecaris kunnen oude nummers van AMK Mededelingen verkregen worden.

Paddestoelenkartering

Secretariaat: Vandeven Emile, Opperveldlaan 14, B-1 800 Vilvoorde, tel: 02/267.74.18

Raad van bestuur van de Koninklijke Antwerpse Mycologische Kring v.z.w.

voorzitter: de Haan André, Bezemheidelaan 6, 2920 Kalmthout, tel.: 03/666.91.34

ondervoorzitter: Moorthamer Freddy, Eyckensbeekstraat 16, 9150 Kruibeke, tel.: 03/744.11.85

secretariaat & ledenadministratie: de Haan Myriam, Bezemheidelaan 6, 2920 Kalmthout, tel.: 03/666.91.34

schatbewaarder: Jacobs André, Lode Zielenslaan 35 bus 7, 2050 Antwerpen, tel.: 03/219.02.78

bibliothecaris: Holemans Pascale, Arthur Matthyslaan 89, 2140 Borgerhout, tel.: 03/322.40.05

andere bestuurders:

De Sutter Joke, Bloemenlaan 15, 2950 Kapellen, tel.: 03/664.94.14

Hendrickx Harrie (redactie AMK Mededelingen), Dalweg 16, 2328 Meerle, tel.: 03/315.87.69

Le Jeune Guy (coördinatie excursieprogramma), Beemdenlaan 67, 2900 Schoten, tel.: 03/658.54.31

Van de Put Karel, Herentalsebaan 149, 2100 Deurne, tel.: 03/366.37.26

Volders Jos (coördinatie excursieprogramma), Weverstraat 9, 2440 Geel, tel.: 014/54.91.44

Walleyrn Ruben (redactie Sterbeeckia), Predikherenstraat 37, 8750 Wingene, tel.: 051/65.89.80